

July - September 2023 | Volume 72 | No 3

Revistă de
cultură și
spiritualitate
editată de
Mitropolia
Ortodoxă
Română
a celor două
Americi

THE FAITH magazine

EVENIMENT

Feast day and
consecration of
the Church of the
Protection of the
Mother of God
Monastery

ITO 2023

by Fr. Dr. John DOWNIE

**The Spiritual Father and Spiritual
Son in the Gospel of John**

ARHIDIACON ADRIAN SORIN MIHALACHE

**Uimitoarea condiție a omului în
Univers**

On the Nativity of the Holy Theotokos

meditation

What then should we offer to the Mother of the Word other than an oration? Let the whole of creation make festival and sing of the most holy birth-giving of the holy Anna. For she bore for the world an inviolable treasury of blessings. Through her the Creator transformed all nature into a better state by means of humanity. For if a human being stands between mind and matter, since he is the bond between all visible and invisible creation, the creative Word of God, having become unified with the nature of humanity, was unified through it with the whole of creation. Let us celebrate the dissolution of human sterility since our incapacity for blessings has been dissolved.

But why has the Virgin Mother been born from a sterile woman? For that which alone is new under the sun, the culmination of miracles, the way had to be prepared by means of miracles, and what was greater

had to advance slowly from what was more humble. And I have another more exalted and divine reason. Nature has been defeated by grace and stands trembling, no longer ready to take the lead. Therefore when the God-bearing Virgin

was about to be born from Anna, nature did not dare to anticipate the offshoot of grace; instead it remained without fruit until grace sprouted its fruit. For it was necessary for her to be the first-born, she who would bear the "Firstborn of all creation" in whom "all things subsist" (Col 1.15,17).

O blessed couple, Joachim and Anna, all nature is indebted to you! For through you it has offered a gift to the Creator which is more excellent than all [other] gifts: a holy mother who alone is worthy of the Creator. O most all-blessed loins of Joachim, from which a wholly unblemished seed was sent forth! O renowned womb of Anna, in which

contents

On the Nativity of the Holy Theotokos | 2

FR. NICOLAE CODREA

Clergy Conference of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas 2023 | 4

Feast day and consecration of the Church of the Protection of the Mother of God Monastery, Allegan, Michigan | 6

STEFAN GELERIU

ITO 2023 | 9

PR. DR. DANIIL IACȘA

Cronică de carte: despre bătrânețe | 11

FR. DR. JOHN DOWNIE

The Spiritual Father and Spiritual Son in the Gospel of John | 14

PROTOS. DR. MAXIM (IULIU-MARIUS) MORARIU

Relațiile părintelui Andrei Scrima cu Statele Unite ale Americii reflectate în dosarele Securității | 21

PR. ARHIDIAC. ADRIAN SORIN MIHALACHE

Uimitoarea condiție a omului în Univers | 25

RECENZIE

Femeia și calea mântuirii. Chipul poetic al femeii | 30

FR. JULIAN ANITEI

Work and Prayer Meeting at Holy Protection Orthodox Church in Houston, Texas | 32

CARMEN OGNEAN

2023 ROYA Congress | 34

FR. DANIEL ADRIAN ENE

The Unperishable Joy of Romanian Ministry in Latin America | 36

CARMEN OGNEAN

Pe urmele Sf. Teodora de la Sihla, bucuria educației întru lumină | 39

EDITORIAL BOARD

His Eminence Metropolitan Nicolae

His Grace Bishop Ioan Casian

V. Rev. Fr. Vasile Mureșan

V. Rev. Fr. Daniel Ene

V. Rev. Fr. George Bazgan

The Faith Magazine is published quarterly by the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas. Opinions published in this magazine do not necessarily reflect the position of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas unless so stated.

Annual Subscription:

USA, \$10.00

CANADA, \$15.00

INTERNATIONAL, \$25.00

Postmaster send address changes to Credința – The Faith, 5410 North Newland Avenue, Chicago IL, 60656-2026, USA

Clergy Conference of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas 2023

Fr. NICOLAE CODREA

On August 24-26, 2023, the Annunciation Cathedral in Olmsted Falls, OH hosted the Clergy Conference of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas. It was attended by the two hierarchs, His Eminence Nicolae, Archbishop of the United States of America and Romanian Orthodox Metropolitan of the Americas, His Grace Ioan Casian, Romanian Orthodox Bishop of Canada, as well as other hieromonks, priests and deacons from the Metropolia. The clergy conference was appreciated by the participants as the first face-to-face meeting of all the Metropolia's clergy since the period of restrictions caused by the COVID-19 pandemic.

The Clergy Conference of the Metropolia

began on Thursday, August 24th, 2023, in the evening with the celebration of the Akathist of the Annunciation. On the morning of August 25th, 2023 (Friday), the Akathist of Our Lord Jesus Christ was celebrated. At the opening of the conference, His Eminence Archbishop and Metropolitan Nicolae gave a meditation entitled **"The Priest - Servant of Reconciliation"**. Then, His Grace Ioan Casian, the Romanian Orthodox Bishop of Canada, presented the meditation, **"The role of psalmody and church singing in the life of the Church - Some Reflections from St. Paul the Apostle and St. Basil the Great"**.

In addition, Professor Dr. Mircea Gelu Buta from the Faculty of Orthodox Theology,

Babeş-Bolyai University of Cluj-Napoca, gave a lecture on ***Christian Confession in the Care of the Elderly*** via the online platform Zoom. It was appreciated by those present and was followed by a series of questions on the topic. Afterwards, the clergy present there withdrew in groups to discuss the theme presented under the guidance of facilitators.

Furthermore, after lunch, Prof. Dr. Anne Iltis, from St. Vladimir's Theological Orthodox Seminary in New York, gave a lecture in English via the familiar online platform called Zoom that was entitled: ***Living and Dying in a Post-Christian Pluralistic World. Secular challenges that the world poses to prevent us from preparing for a Christian death.*** This talk was also received with great interest by those in attendance, and it was followed by a series of useful questions for the pastoral-missionary work of the ministers at the Holy Altars. At the same time, the discussions in the groups of priests continued, and then their secretaries presented to the plenary the conclusions of the discussions and analyses of the four groups of priests present at the Clergy Conference.

In the afternoon, Fr. Protosynghellos Dr. Maxim Morariu of the Episcopal Cathedral "Sf. George and St. Epictetus and Astion" in Saint-Hubert QC, gave a conference entitled ***Pastoral Care of the Elderly from the Chair of Confession*** also on the online platform of Zoom. This was followed by questions from those in attendance. Friday ended with the celebration of the Akathist of Saints Adrian and Natalia.

On Saturday, August 26th, 2023, His Eminence Archbishop and Metropolitan Nicolae, together with His Grace Ioan Casian, Romanian Orthodox Bishop of Canada and all the priests and deacons of the Romanian Orthodox Metropolis of the Americas, celebrated the Holy and Divine Liturgy. At the

end of the Liturgy, a Panihida was celebrated for the priests who have departed to the Lord and who have carried out a rich and fruitful pastoral-missionary activity on the North American continent.

Saturday's meeting began with the intervention of Fr. Daniel Ene on pastoral work in Latin America and two personal testimonies of Fr. Antonio Garcia from Caracas, Venezuela and Fr. Esteban Dias from Barranquilla, Colombia. Also presented for the first time was the web page of the Metropolis in Spanish www.iglesiaortodoxarumana.org which contains information of the parishes of our Metropolis in Latin America.

The last lecture of the clergy conference was presented by Fr. Iulian Aniței from the Mission of the Protection of the Mother of God in Houston, TX. It was titled ***Death with Dignity in the Context of Post-Christian Culture versus the Good, Christian End***, and was followed by a series of questions on the theme presented.

Finally, at the end of the 2023 Clergy Conference of the Metropolis, at the proposal of His Eminence Archbishop and Metropolitan Nicolae, it was decided that clergy conferences will be held annually. In 2024, the Romanian Orthodox Diocese of Canada will host the Conference. Also, Pr. Ion Gherman, former pastor of Annunciation Cathedral in Olmsted Falls, OH, presented His Eminence Archbishop and Metropolitan Nicolae, on behalf of His Eminence Timotei Sevcicu, Archbishop of Arad, with the eparchial award of the Cross and Engolpion "St. Hierarch Sava Brancovici." Special thanks were then expressed to the Annunciation Cathedral in Olmsted Falls, OH, which hosted the 2023 Clergy Conference of the Metropolis with great love and warmth.

eveniment

Feast day and consecration of the Church of the Protection of the Mother of God Monastery, Allegan, Michigan

On Sunday, October 1st, 2023, the feast of the Protection of the Mother of God, the Romanian Orthodox monastery in Allegan, MI was in great celebration for the main feast day and the great event of the consecration of the monastery's church.

The celebration began on Saturday evening when His Eminence Metropolitan Nicolae together with His Grace Ioan Casian, Romanian Orthodox Bishop of Canada, surrounded by several priests, celebrated the Great Vespers with Lytia and the service of placing the holy relics on the holy disc in preparation for the consecration of the church the following day. At the end of the service, His Eminence Metropolitan Nicolae spoke about the life and sufferings of St. Epictetus and St. Astion, martyrs of the early 4th century in Dobrogea, whose relics were to be placed in the Holy Table.

The consecration of the church began on Sunday morning at 9:00 am in the presence of the two hierarchs and a group of eight priests and one deacon: Protosinghellos Jeremiah, abbot of the monastery of St. Dimitrios the New in Middletown, NY, Protosinghellos Daniil from Portugal, Fr. Călin Barbolovici, Dean for the Central USA, Fr. Vasile Mureșan from Ss. Constantine and Helen Cathedral in Chicago, Hieromonk Ignatie from Portugal, Abbot Policarp from the Elevation of the Holy Cross Monastery in Mono, ON, Canada, Fr. Petru Neaga from Cleveland, Fr. Evanghelos Pepps from Michigan, and Deacon Alexander Lazar from Ss. Constantine and Helen Cathedral in Chicago. The responses were given by a

psaltic group led by Monk Hristofor.

The consecration service began with a procession with the relics of the martyrs Epictetus and Astion and the consecration of the outer walls of the church. The clergy and the faithful then entered the church for the consecration of the holy altar. Bishop Ioan Casian read the **Hrisov** which records the history of the monastery:

*"By the will of the Father, with the help of the Son, and together with the work of the Holy Spirit, the church of the Orthodox monastery dedicated to the **Protection of the Mother of God, St. John Jacob of Neamt, and St. Hierarch Nicolai Velimirovich**, in Allegan, Michigan, was consecrated in the year of salvation 2023, October 1, on its principle feast day.*

This monastery was originally founded in the town of Ellenville about ninety miles north of New York City and ninety miles southwest of Albany... It was the desire of a group of believers to purchase property for the monastery and build a Romanian Orthodox church for the Romanian community in the northeastern United States. On this property a group of nuns established the first monastic group of the Monastery of the Protection of the Mother of God. In February 2001, at a meeting of the Eparchial Council in Detroit, the Monastery was accepted into the Romanian Orthodox Archdiocese of America and Canada... Saint John Jacob of Neamt was chosen as the second patron of the monastery in 2012 when Father Hieromonk Iacob Barsan, the spiritual "grandson" of

Saint John Jacob, visited the monastery and left a priestly belt of the Saint as a blessing. Also in 2012, the relics of St. Nicolai Velimirovich were brought from the Lelici Monastery in Serbia for veneration being offered by Bishop Milutin of Valjevo.

In 2018, by decree of His Eminence Metropolitan Nicolae, the monastery was moved to Allegan, Michigan... The Allegan property was purchased by Ss. Constantine and Helen Cathedral in July 2014 from Cheshire Hills Baptist Church and set up as a camp for children and youth from Archdiocesan parishes... On June 17, 2019, on the Feast of the Holy Trinity, the cornerstone was consecrated for a new building that will include a church, trapeza, library, and rooms for monks.

For the consecration of the church, restoration and adornment projects have been accomplished through the zeal and love of the current monks and benefactors of the monastery.

The consecration of the church of the Protection of the Mother of God Monastery took place on October 1st, 2023 in the presence of His Eminence Nicolae, Metropolitan of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas, His Grace Ioan Casian, Romanian

Orthodox Bishop of Canada, several priests from Orthodox parishes in Central USA and Romanian Orthodox faithful from this area. The names of all the founders, donors and benefactors of this monastery were placed in the holy table for eternal remembrance!"

The **Hrisov** was placed in the cylinder together with the list of all the founders and benefactors of this monastery, from the beginning until today, together with the relics of the holy martyrs. The cap of the holy table was then sealed and the consecration of the holy table began by washing with soap and water, sprinkling with rose water and anointing with Holy and Great Myrrh. The Holy Evangelists were glued in the four corners and then the holy table was dressed in a shirt and sealed with the Metropolia's seal. The proper coverings and the placing of the holy vessels concluded this part of the service. The consecration of the church ended with the consecration of the interior walls and the iconostasis. According to the Romanian Orthodox tradition, all the faithful present, men, women and children, were able to venerate the newly consecrated Holy Table.

The Divine Liturgy followed, celebrated in a special tent on the monastery property. In his gospel sermon, Bishop Ioan Casian

eveniment

referred to the importance of the moment of the consecration of a church and commented on the Gospel of the day and the main feast: *"Today is important because it is the moment of the foundation of a new church. The church is the place where the faithful gather to hear the word of God and to be strengthened in faith..."* Commenting on the Gospel of the feast day, Bishop Ioan Casian pointed out the importance of serving the Church by word and deed: *"From the Gospel of the main feast day - The Protection of the Mother of God - we learn that the bodily work of satisfying material needs is important but limited as it was fulfilled by Martha. Mary, on the other hand, had chosen obedience to the Word of God which is an eternal work. Within the Christian community, the Church, we need both."*

At the end of the Divine Liturgy, His Eminence Metropolitan Nicolae explained to the faithful the significance of the consecration of the church:

"The building of the new church is first sanctified on the outside to mark out the sacred space as 'the house of God' and 'the gate of heaven' (Genesis 28:17). First, Solomon's prayer from the sanctification of the Temple in Jerusalem is read in front of the new church (III Kings 8:22-31), asking God: 'let thine eyes be open day and night unto this house, and whatsoever they shall ask in this place, hear thou out of the place of thy heavenly dwelling (...) and be gracious unto them'."

When we go around the new church, we carry in procession the relics of the holy martyrs who are then laid at the foot of the Holy Table. Because the martyrs showed the greatest love for Christ, a sacrificial love greater than the fear of death, the first Christian churches were built on the tombs of the martyrs. Since the entire consecration service of an Orthodox church is also a praise of the holy martyrs, this hymn was chanted several times: 'Holy Martyrs who have fought the good fight and have been crowned, pray to God that our souls may be saved!'..."

After the external consecration of the church, the church doors are opened and,

entering inside, we see the iconostasis and the iconography. Orthodox iconography is both a visual memorial of the history of salvation and a prophetic anticipation of the Kingdom of Heaven... Then follows the consecration of the church Altar, which represents Christ the crucified, dead and risen Lord, i.e. the Holy Table symbolizes all at once: the table of the Mystical Supper, the tomb of Christ and His Throne of glory. After the consecration of the Altar, the new church is consecrated inside, also with holy water and the Holy and Great Myrrh, and then all those present are blessed and sprinkled with the same holy water, in which perfume has been poured as a symbol of the good smell of the grace of the Holy Spirit, which simultaneously sanctifies the church, the souls and bodies of the faithful..."

In conclusion, His Eminence Metropolitan Nicolae thanked the founders and all the faithful for their hard work and involvement in preparing this event. In recent weeks, the church has been renovated, an Axionită has been built, new holy vessels and coverings have been purchased, and royal icons have been adorned. Metropolitan Nicolae invited everyone to visit the construction site of the new building for the monks and to help make this project a reality.

On behalf of the clergy and supporters, Protosinghellos Daniil thanked the hierarchs and offered an icon of the Protection of the Mother of God. Also, His Eminence Metropolitan Nicolae presented the monastery with an icon of Ss. Constantine and Helen, His Grace Bishop Ioan Casian with an icon of the Theotokos and two volumes of documents on the history of the Romanians in America. Bishop Ioan Casian presented the monastery with an icon of the Mother of God.

The celebration ended with an agape meal for pilgrims prepared with great love by those close to the monastery.

ITO 2023

ȘTEFAN CELERIU

Anul acesta, după 3 ani de pauză, a avut loc Întâlnirea Internațională a Tinerilor Ortodocși, tema ediției fiind cuvintele Mântuitorului din Evanghelia Sfântului Apostol Ioan, “Voi sunteți prietenii mei”. Orașul Timișoara, care tot în acest an a primit și titlul de Capitală Europeană a Culturii, a găzduit peste 3.500 de tineri timp de patru zile, printre iei fiind și doi reprezentanți din Mitropolia Ortodoxă Română a celor două Americi. Din 31 august până pe 3 septembrie, am avut cu toții parte la slujbe, conferințe, ateliere, momente frumoase alături de tinerii care împărtășesc aceeași credință și am participat cu toții la Procesiunea Prieteniei, care a avut loc pe străzile Timișoarei.

Evenimentul a început cu festivitatea de deschidere în parcul rozelor, unde înalt Preasfințitul Ioan, Mitropolitul Banatului, s-a adresat tinerilor cu un cuvânt despre înțelegerea creștină a patriei, vindecarea reciprocă a

rănilor prin prietenia în Hristos și simbolismul dărâmării zidului ateu la Timișoara în 1989. După introducerea Mitropolitului, a avut loc slujba de Te Deum, după care reprezentanții și purtătorii de drapel ai tuturor delegațiilor au defilat spre scenă, la baza cărui și-au lăsat steagurile. A urmat discursul Preafericitul Părinte Patriarh Daniel despre prietenia întru Hristos la care se ajunge prin rugăciune, iubirea semenilor și fapte bune. S-a citit scrisoarea Patriarhului Ecumenic din Constantinopol adresată tinerilor ortodocși. Festivitatea s-a încheiat cu numeroase recitaluri, printre care și performanțe artistice din partea Arhimandritul Nikodimos Kabarnos, Corului „Solaris” de la Liceul teoretic special „Iris” pentru nevăzători și Coralei bărbătească „Contrast” din Timișoara.

A doua zi a întâlnirii a fost marcată de prelegeri despre istorie, cultură și spiritualitate ținute la Sala Olimpia. Primul invitat la seria de

eveniment

conferințe din ziua de vineri a fost Președintele Academiei Române Ioan Aurel Pop cu o prelegere intitulată „Poporul român, depozitar al Occidentului Latin și al Orientului Bizantin”. A urmat Părintele Profesor Vasile Mihoc care a vorbit despre relația dintre Hristos și tineri, și Profesorul Petre Guran care a abordat subiectul Intimității și străvederii în Dumnezeuasca Liturghie. După prânz, conferințele au continuat cu Pr. Prof. univ. dr. Stelian Tofană și Pr. Prof. Univ. Dr. Bogdan Tătaru-Cazaban care, amândoi, au discutat despre prietenie. Programul s-a încheiat cu prelegerea Profesorului Doctor Adrian Lemeni pe tema bucuriei și libertății vieții trăite în credință.

Dintre numeroșii părinți, academi-cieni și profesori conferențieri, mie cel mai mult m-a impresionat Profesorului Adrian Lemeni. Dânsul a putut dezvălui sensuri și perspective noi într-un mod foarte clar, pe înțelesul tuturor, deși a abordat noțiuni abstracte precum categoriile de adevăruri și relația între „adevăr” cu „a” mic, fiind un adevăr rațional omenesc, și „Adevăr” cu „a” mare, fiind Adevărul absolut, adică Mântuitorul nostru Iisus Hristos. La sfârșitul zilei, în noaptea de vineri spre sâmbătă, a avut loc slujba de Priveghere și Sfânta Liturghie, după tipicul Athonit, la Catedrala Sfinții Trei Ierarhi din centru, care a fost cu totul minunată.

Programul pentru a treia zi a cuprins încă o serie mai scurtă de conferințe, momente artistice și Procesiunea Prieteniei. Defilarea a început în fața Sălii Olimpia și s-a încheiat la Catedrala Mitropolitană cu un Parastas pentru eroii căzuți la revoluția din 1989. Pe drum, în Piața Operei, am fost întâmpinați de către Înalt Preasfințitul Ioan împreună cu Inginerul Ioan Savu, Părintele Constantin Jinga și Părintele Ioan Mura care au participat la revoluție. Au îndemnat tinerii să nu uite steagul revoluției și să lupte sub el ca niciodată să nu mai fie alungat Creștinismul din țara noastră. Ni s-au amintit cuvintele Pr. Prof. Dumitru Stăniloae despre datoria creștinilor

de a răspunde lui Dumnezeu și pentru ființa neamului, nu doar pentru ființa personală, pentru că și ea ne-a fost lăsată de Domnul. Ziua s-a încheiat cu slujba Vecerniei care a avut loc în diverse parohii din oraș. Toate delegațiile provenite din străinătate au avut ocazia să dea răspunsuri la Vecernie în limba lor și după slujbă a avut loc un dialog și schimb de păreri între tineri despre ITO până la momentul acela.

Ultima seară a întâlnirii a fost, după părerea mea, cea mai frumoasă. A fost o seară cu program liber și mulți tineri au ieșit în plimbare prin centrul Timișoarei, s-au întâlnit la povești și s-au legat multe prietenii. În fața căminelor unde care eram cazați s-au jucat hore, jiene și sârbe. Alții au scos chitarele și au cântat melodii contemporane precum „Andri Popa” și „Amintire cu haiducii”. Fără îndoială, un aspect fundamental al oricărei ediții ITO sunt legăturile pe care participanții le formează între ei. Am simțit personal cum se micșorește lumea tineretului ortodox întâlnindu-mă cu cei din Organizația Tinerilor din Sibiu, ASCOR Iași și Liga Studenților din Cluj cu care am petrecut momente frumoase în taberele și pelerinajele la care am participat și noi cei din ROYA.

Doresc să le mulțumesc Înaltpreasfințitului Mitropolit Nicolae și Preasfințitului Părinte Ioan Casian pentru binecuvântarea dâșilor de a reprezenta Mitropolia și Episcopia noastră la acest eveniment important. A fost o mare onoare de a purta drapelul Mitropoliei la festivitatea de deschidere. Pentru tinerii noștri care doresc să participe și ei la următoarea Întâlnire a Tinerilor Ortodocși, evenimentul va avea loc la București în 2025, când capitala României va deveni și capitala tineretului pentru câteva zile.

de Pr. Dr. DANIIL IACȘA

Cronică de carte: despre bătrânețe

Nu multe sunt aparițiile editoriale despre bătrânețe în peisajul publicistic românesc. Cu ocazia Anului omagial al pastorației persoanelor vârstnice în Patriarhia Română, lucrarea preotului Andrei Tkacev, *Bătrânețea - vârsta luminării. Timpul celor înțelepți, fericiți și puțin sfinți*, în traducerea Doinei Scrinciuc, apărută la Editura Predania în anul 2022, se impune ca o perspectivă inedită pentru că este una spirituală prin excelență.

Bătrânețea a fost discutată în ultimul veac din mai toate perspectivele, iar ceea ce a reținut mentalul colectiv și popular este narativul jurnalistic ce apelează excesiv la viziunea socială și economică. Bătrânii au fost astfel văzuți ca o problemă, o categorie-balast ce încarcă sistemul pensiilor, al asigurărilor sociale și pe cel medical, o presiune fără utilitate pentru o societate în căutarea prosperității individului și un subiect din ce în ce mai jenant în dezbaterea publică. Cel mult, bătrâneții i-a fost recunoscut statutul de haltă în drumul spre *exitus*. În același timp, bătrânețea a fost încadrată la capitolul deficiențelor psihologice și asociată în mod inevitabil cu boala și infirmitatea. Bătrânilor li s-au aplicat cele mai diverse metode de alienare a condiției lor de existență, culminând cu limbajul, respectiv evitarea numirii - sub pretextul politeții sau al nediscriminării - cu cuvintele tradiționale de *bătrân* sau *bătrână* și preferarea denumirii de „persoane vârstnice” sau „de vârsta a treia”. În societățile est-europene post-comuniste s-a strigat chiar în

ultimii 30 de ani că bătrânii au fost cei care au distrus viitorul tinerilor prin preferințele lor politice la vot pentru că au înclinat balanța către partide ancorate spre trecut și închise pentru democrație și o societate deschisă.

În acest context, a vorbi despre bătrânețe nu ca despre o fundătură, ca despre o anticameră a morții, ci ca o trecere spre veșnicie și o cale spre sfințenie, așa cum face autorul cărții de față, așează subiectul în dezbaterea publică pe adevăratul lui făgaș, cel puțin din perspectivă creștină.

Reflecțiile lui Andrei Tkacev sunt de multe ori excepționale și dau mărturie despre o concepție născută, nu pur teoretic, ci dintr-o pastorație, o întâlnire constantă cu cei în vârstă de-a lungul anilor miracolului numit *preoție*. Mulți dintre preoți vor recunoaște în lectura cărții propriile lor experiențe sau considerații, mai ales pentru că abordarea este una foarte apropiată ca mentalitate de societatea românească.

Ajunși aici, și înainte de a dezvălui miezul semnificativ al lucrării, trebuie să facem câteva distincții necesare în ceea ce privește aparatul critic conceptual pe care îl vehiculează autorul rus. Vorbind despre modernitate și post-modernitate, Tkacev expune de multe ori în

an omagial

mod alarmant situația bătrânilor în lumea de azi punând-o în mod exclusiv în seama defectelor societății și culturii occidentale. Occidentul ar conține intrinsec damnarea proprie prin apelul la rațiune și la sincronizarea cu tendințele unei lumi în mișcare. Nici nu ar putea altfel, pentru că are la bază filosofia greacă individualistă, bazată pe spirit critic, libertate și proprietate privată. La un moment dat, autorul spune: <<Ne vedem într-o casă europeană. Să știm însă că această casă este, de fapt, un azil de bătrâni. În primul rând, pentru că Europa a îmbătrânit în războaie, dispute și lupte pentru adevăr. Ca un bătrân, obosit să mai trăiască și dornic de odihnă, Europa nu mai trăiește, ci doarme în timpul unei odihne „binemeritate”. În al doilea rând, cultura Europei este cultura familiilor destrămate. Aceasta este o cultură a desfrânării legalizate, în care nu atât desfrânarea este rea, cât faptul că se desfrânează fără vreo rușine.>> (p. 127).

Ei bine, Andrei Tkacev polemizează în primul rând cu propria cultură. De ce? Pentru că expresia „casă europeană” îi aparține ca formulare ultimului președinte sovietic, Mihail Gorbaciov (1931-2022), care, cu tot vizionarismul de care a fost capabil, a conceput ideea unei „case comune europene”, un concept mai larg și mai plin de semnificații decât a părut la prima vedere în jargonul politic al vremii. În mai multe discursuri publice ținute în Europa, începând din 1987 până 1989, Gorbaciov a dorit să promoveze ideea unității europene și implicit a deschiderii societății sovietice la cultura comună europeană, indiferent de „sistemele sociale diferite”, după expresia lui, cărora popoarele le aparțin.¹ Apoi, oricât de dureros ar fi adevărul expus de Tkacev, acela al îmbătrânirii continentului și al imoralității vehiculate la nivel public, tot Europei trebuie a-i fi recunoscute și meritele excepționale în privința îngrijirii persoanelor vârstnice, a dezvoltării filantropiei vârstei a treia, a implicării asociațiilor filantropice creștine, organizațiilor seculare și ordinelor monahale în ameliorarea și alinarea suferințelor

proprii vârstnicilor. Nu mai puțin, chiar la nivel familial, în multe țări din Europa, bunicii fac parte integrantă din familie și casă, așa cum pot da mărturie românii din diaspora. În concluzie, Tkacev traduce prin propriile angoase îngrijorările unei societăți întregi, cea rusă, în drumul ei zbuciumat spre apartenența la cultura europeană.

Concepția cărții *Bătrânețea, vârsta luminării. Timpul celor înțelepți, fericiți și puțin sfinți* este originală și merituoasă prin apelul la tradiția creștină a Sfintei Scripturi și a Bisericii. Astfel, autorul contemplă în bătrânii Vechiului Legământ contemplația însăși ca și comportament biblic al bătrâneții. De la Marele Sinedriu din timpurile Judecătorilor și până la dreptul Simeon și prorocița Ana, cei care L-au întâmpinat pe pruncul Iisus la Templul din Ierusalim, se poate discerne o conduită a bătrâneții ca sinteză a tuturor vârstelor, singura care poate măsura, judeca și aplica adevăratul spirit al legii. Capitolul după capitol, lucrarea lui Andrei Tkacev este un elogiu al senectuții. Iată cum ancorează bătrânețea în biblic și cum o actualizează în prezent: „Nu avem cultură despre <<bătrânii cu barba albă>>. Ei stau și tac. Putem veni la ei, să stăm lângă ei în tăcere și să medităm. Așa cum veneau oamenii la Iov. Aceia, de asemenea, se așezau lângă el și tăceau zile întregi. Și apoi îl întrebau: <<Putem spune ceva?>> și începeau să vorbească. La noi, însă lipsește lucrul acesta – să stai lângă un bătrân, să-l întrebi despre ceva, ne lipsește <<cultura de a întreba un bătrân>>” (p. 33).

Însăși concepția antropologică evoluționistă care consideră că bătrânii au fost dintotdeauna utili comunităților umane pentru experiența lor împărtășită celor tineri este recuperată și revalorizată din perspectivă creștină. Ceea ce știe bătrânul în plus este înțelepciunea care îl poate salva pe cel mai tânăr. Mai mult, spune autorul, este nevoie astăzi de bătrânii sfinți. Bătrânețea nu garantează sfințenia, dar o aureolează, deschizând omului în mod natural calea spre veșnicie. Cum? Prin înseși neputințele ei; tot ceea ce se cerea în tinerețe omului

prin efort ascetic, vine în chip firesc la bătrânețe: și metania, și îngenuncherile, și postul, și tăcerea, și rugăciunea. Iată un nou fragment care ilustrează această idee: „*Din punct de vedere ascetic, bătrânețea este uimitoare. Ea compensează lipsa nevoinței. Nu există post? Nici nu mai este nevoie de el. Nu există metanii sau este făcută doar una singură pe săptămână și aceea cu mare trudă? Nu mai este nevoie de ele. În schimb, mintea încă există, iar inima bate și a venit o credință adâncă și autentică. În ceasul morții va trebui să dai dovadă de adevărata credință și să lupți în tăcere.*” (pp. 140-141).

Dar aceste observații sunt rodul unei realități, al faptului că cultura rusă este impregnată, așa cum știm fie și recent de la Evhgeni Vodolazkin, cu romanul său *Laur* (2012), de imaginea sau mai degrabă icoana bătrânului sfânt, ascet prin acceptare și îmbunătățit prin alegere. Câtă vreme această imagine este o realitate în societate, mai putem spera la sănătatea acesteia.

O altă temă importantă abordată este acceptarea, ca atitudine și ca manieră de cunoaștere a vieții. Dacă omul în vârstă nu învață să-și accepte condiția și limitările, atunci el nu se va deschide către veșnicie și va trăi în permanență cu o frică patologică de moarte. Sfânta Scriptură ilustrează această acceptare cu condiția văduvei în cadrul poporului evreu și mai târziu a diaconilor în Biserica primară, reduse în mod abrupt la lipsuri, limitare și desconsiderare publică. Ceea ce salvează existența primejduită intrinsec a bătrânilor este „harul aparte”, așa cum îl numește Tkacev: „*Neputințele bătrâneții, experiența senilității, apropierea de moarte – toate acestea nu sunt lucruri deloc simple, sunt lucruri sfinte. Tocmai de aceea, Sfânta Scriptură spune să ne ridicăm în fața unui bătrân, să nu îndrăznim să stăm în fața unui om cărunț, deoarece căruntețea părului său este o oglindire a slavei lui Dumnezeu.*” (p. 66).

Dar care este rolul bătrânilor nu în societate, ci în familie? Ei bine, Tkacev răspunde prin ceea ce aș numi teoria nucleului esențial. În fiecare cultură și societate există un nucleu al celor care trăiesc în mod extrem de viu și angajant normele acelei culturi. Autorul rus dă exemplul evreilor religioși în cazul poporului evreu și al creștinilor pioși în cazul creștinismului. Câtă vreme se păstrează de către familii apropierea față de bătrâni ca și comportament esențial al însuși faptului de a fi creștin, bătrânețea, prin tot ceea ce are ea valoros, își mai poate spune cuvântul. O familie adevărată nu este doar cea care îi conține pe copii, ci mai ales cea care îi conține pe bătrâni, pe cei pentru care resursele firești ale comunității nu se mobilizează atât de ușor. Tkacev deplânge realitatea comună de azi: „*I-am lipsit pe copiii noștri de bunicii lor. Bunicile merg la sala de sport, bunicii fie beau, fie merg la pescuit. Iar copiii sunt lăsați în ghearele internetului sau în brațele unor psihologi și profesori care își fac meseria, dar care nu pot înlocui familia.*” (p. 84).

Un ultim aspect important ce merită amintit din expunerea autorului rus este învecinarea bătrâneții cu cultul celor adormiți în Biserica Ortodoxă. Nu există slujbă mai sublimă decât slujba înmormântării și a parastaselor, cu tot efortul tradiției bizantine de a recupera cele mai valoroase accente poetice, mistice și panegirice din antichitatea greco-romană și din creștinismul primului mileniu. Nimic din ceea ce înconjoară pomenirea celui adormit, înmormântarea sa, cimitirul, împărțirea pomenii, nu este macabru pentru creștinul care privește prin mormânt spre înviere. În acest context, parastasele și cimitirele sunt mângâieri pentru cel în vârstă, iar nu o sperietoare, așa cum se întâmplă în cazul culturii post-moderne, care tinde să ascundă, să cosmetizeze și să șteargă din referința publică tot ce este legat de moarte. Moartea însăși este împlânzită de bătrânețe și de așezarea pe care atitudinea potrivită a creștinului, în spiritul tradiției pomenirii morților, o aduce cu sine.

Însă, pentru că fără dimensiunea frumosului nici bătrânețea nu ar fi frumoasă, să încheiem cu felul în care transpare această frumusețe în concepția preotului Andrei Tkacev: „*Chemați din neființă în ființa iubirii dumnezeiești, oamenii sunt întotdeauna frumoși. Lumea va deveni plată și va săraci cumplit dacă o vom lipsi de frumusețea apusului de soare și de culorile purpurii ale pădurii îmbrăcate în veșminte de toamnă. Bătrânețea corespunde tocmai acestor*

capodopere ale naturii, întâlnite atât de des în viața oamenilor.” (p. 10)

Bătrânețea, prin caracterul ei ineluctabil reprezintă poate cel mai mare ajutor și cea mai mare șansă din partea lui Dumnezeu. Atunci când ea odihnește se pregustă odihna Raiului, iar atunci când ea aduce suferință purifică ceea ce omul nu ar fi dorit purificat, lepădat, transfigurat.

Note bibliografice

¹ Milan Svec, „The Prague Spring: 20 Years Later”, Foreign Affairs, Summer 1988.

The Spiritual Father and Spiritual Son in the Gospel of John

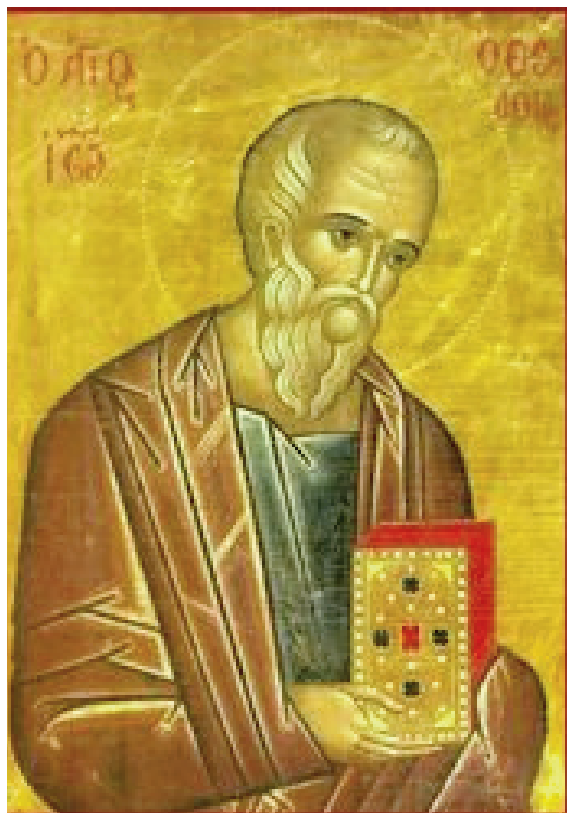
by Fr. Dr. JOHN DOWNIE

The Holy Gospel of John contains many mysteries and is a never ending font of inspiration and divine life. In the following article, I will dare touch on a theme that was presented to me by my guide in my doctoral studies, Fr. Dr. Constantine Coman. I mention him specifically because I don't want to take the credit for this deep observation, which perhaps many have made, but to me was made clear through Fr. Coman.

The essential roles of spiritual fatherhood and sonship are not something that became so prevalent in the Orthodox Church because

of state impositions by St. Constantine the Great or the rigors of monastic life, as many protestant confessions teach. Neither is the relationship between priest and confessor impersonal and legalistic as the Catholic confession implemented it for so many centuries, confessing through a screen and to this day offering anonymous confessions.

Spiritual fatherhood and sonship are present from the very beginning of Christ's ministry and they are immortally enshrined and displayed for those who have eyes to see and ears to hear in the pages of the Fourth

Gospel. The relationship between the spiritual father and the spiritual son is not an option or an accessory to our faith but is the very heart of our faith as Orthodox Christians. It is not a relic from an arcane past fixated on hierarchical structure and a top down obedience and subjugation. It is rather an ontological extension and experience of the relationship between the Father and the Son Who are both equal and divine, yet at the same time have distinct roles as presented in the Gospel.

If we observe Fatherhood and Sonship in the Gospel we see that even though the Son is completely God, His entire orientation towards His Father is one of love, obedience, glorification and unity. Christianity is Life itself – not primarily teachings or worldview. The teaching of the Church is vital and our worldview and phronema are not to be neglected – but the source for those things is the real Divine Life and relationship between the Father and the Son which then extends from the Son to His disciples and from them to bishop and clergy. “As the

living Father sent me, and as I live because of the Father, whoever eats me will also live because of me (6:57).”

“So Jesus said to them again, Peace to you! As the Father has sent Me, I also send you... He breathed on them and said... Receive the Holy Spirit. If you forgive the sins of any, they are forgiven them... (20:21-23).”

The Father loves the Son, never infringes on His freedom and is quick to hear the Son's requests (although these requests were made for mankind's sake since He being God did not need to ask anything of His Father). The obedience of the Son is voluntary and out of love, not out of fear or because the Father has authority “over” the Son. The Father loves the Son (3:35; 10:17; 15:9; 17:23), glorifies the Son (8:25), hears the Son (11:41), knows the Son (10:15) sanctifies the Son (10:36) and much more.

The clergy¹ become spiritual fathers and from spiritual fathers the divine life is cultivated in all people that long for divine life.

meditation

This life takes place through a spiritual birth. What woman cannot feel her infant in her womb during gestation? In the same manner, we must be aware of Christ being formed in our hearts. Spiritual rebirth through baptism, resurrection and confession to a spiritual father is effective and of primary importance in our lives.

Christ assumes the role of father over the disciples by presiding over the Last Supper. Though Saint John does not iterate the Last Supper in the same manner as the synoptic gospels, we should emphasize that the Jewish Passover was headed in each home by the father, so Christ assumes even the high status of “biological father” over the disciples.

The Son receives Life in Himself from the Father (5:26) and commands regarding what to do and even what to say:

“Indeed, I did not speak from myself; instead, the Father who sent me has given me a commandment, what I should say, and what I should speak. I know that His commandment is eternal life. And therefore what the Father has told me is what I speak (12:49-50).”

“I do not seek my own will, but the will of the Father who sent me (5:30).”

“My food is to do the will of the One Who sent Me and to accomplish [perfect] His work (4:34).”

“The words that I speak to you I do not speak on My own authority; but the Father Who dwells in Me does the works (14:10).”

“...as the Father gave Me commandment so I do (14:30).”

“By this my Father is glorified: that you bear much fruit; so you will be My disciples. As the Father has loved Me, I also have loved you: abide in My love! If you keep My commandments, you will abide in My love, even as I have kept My

Father’s commandments and abide in His love (15:8-9).”

“My doctrine [teaching] is not Mine, but His who sent Me (7:16).”

“I have glorified You on earth! I have accomplished [perfected] the work which You have given me to do! (17:4).”

So this commandment that proceeds from the Father through Christ to us, the Church, is Divine Life, eternal life. He communicates this Eternal Life to us ontologically. That Eternal Life is transmitted to us, communicated to us in an existential way far beyond what mere words can convey.

“‘Unless you are born anew, you cannot enter the kingdom of heaven’. Such rebirth comes through obedience to a spiritual father; for if we do not first become pregnant with the seed of the Logos through the teaching of such a father and through him become children of God, we cannot be spiritually reborn. For in this way the twelve were born of one, that is, of Christ; and the seventy were born of the twelve and were made children of God the Father, according to our Lord’s words, ‘You are children of My heavenly Father. Thus St Paul, too, says to us, ‘For though you have ten thousand instructors, you have not many fathers; I have begotten you; be imitators of me.’

“If you are not obedient to a spiritual father in imitation of the Son who was obedient to the Father even unto death and the cross, you cannot be spiritually born anew. If you do not become the beloved son of a holy father, and if you have not been born anew in the Logos and the Spirit, how will you yourself become a holy father and give birth to holy children who conform to the holiness of their father?”²

The Gospel of John is known for its

abundant use of verbs, action and movement in its discourse. If the Spiritual Sonship of Christ is demonstrated by love and renouncing His own will and doing only the works that the Father gave Him to do, the role of the Spiritual Father in the Gospel is mostly demonstrated by the Father sending the Son and giving Him gifts.

Since we have discussed the Son being sent by the Father in previous articles, we'll move on to the term give, *δίδωμι*. Saint John uses this term more than any other Gospel (76 times), and it is most descriptive in terms of how we are affected by the relationship between the Father and the Son.

It seems that the Father gives precisely 12 things to the Son,³ which cannot but bring to mind the 12 Disciples of Christ. Out of these gifts, Saint John repeatedly states certain gifts that have been given to the Son by the Father. Of the gifts that are specified again and again, by far the most frequently mentioned gift is *those* that the "Father has given Me," in other words, all of us who believe that the Son has been sent by the Father and is truly God and the Son of God. Saint John emphasizes this by stating it exactly 7 times: 10:29; 17:6; 17:9; 17:11; 17:12; 17:24; 18:9. We are the most precious gift the Father has given the Son.

There are more gifts, and each one is worthy of investigation, but we have neither time nor space for that exercise so here they are for our orientation.

The Father gave/gives the Son:

1. everything *πάντα* 3:35; 13:3; 17:7
2. judgment, *κρίσιν* 5:22;
3. authority *ἐξουσίαν* to exercise judgment, 5:27;
4. work *ἔργα*, 5:36; 17:4;
5. life in Himself *ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ* 5:26.
6. all (meaning all people given to Him) *πάν* 6:37; 6:39 and *those* see above.
7. command, *ἐντολήν* 12:49,

8. authority⁴ *ἐξουσίαν* over all flesh 17:2.

9. Your Name *τῷ ὀνόματί σου* 17:1.

10. words *τὰ ῥήματα* 17:8;

11. glory *τὴν δόξαν* 17:22.

12. the cup, *τὸ ποτήριον* 18:11.

We are the greatest gift the Father gave to His Son. We are so loved that we have been entrusted with the same life that God has. But if even Jesus Christ obeyed and spoke only what was given to Him, how much more should we be eager to live in obedience to the Church through the concrete path of obedience to our spiritual father or priest.

Christ repeats many times that He has been sent by the Father, and that those who receive Him receive the Father. Being the Sent One, He then sends out the Disciples who in turn ordained the Bishops and priests. Christ said, "Amen, amen, I tell you; whoever receives one whom I send receives me; and whoever receives me receives the one who sent me (13:20)."

If we receive our spiritual father we have received Christ. Our priests are sent by God so we can receive God in a real way – not abstract knowledge but according to our particular need and situation in a real human/divine relationship where the only goal is mutual salvation and an increase of Christ in both hearts.

"If a man does not open his heart to his confessor, his will be a crooked path that leads not to salvation; whereas he who keeps nothing back will go straightway to the Kingdom of Heaven...

...Whoever would pray without ceasing must have fortitude and be wise, and in all things consult his confessor. And if your father-confessor has not himself trodden the path of prayer, nevertheless seek counsel of him, and because of your humility the Lord will have mercy on you, and keep

meditation

you from all wrong. But if you think to yourself, 'My confessor lacks experience and is occupied with vain things, I will be my own guide with the help of books,' your foot is set on a perilous path and you are not far from being beguiled and going astray.⁵"

"Genuine living theology is not intellectual or academic knowledge, but a burning of the heart that draws nigh to the mystery of the Person of Christ. It is the fruit of the mystery of obedience, the fruit of discipleship 'at the feet' of God-bearing Fathers. Through the coming of the Holy Spirit into the world, the gift of spiritual fatherhood was given, which is no longer understood as provisional spiritual guidance but as an ontological relationship of the heart, wherein the disciple is initiated into the knowledge of God and the will of God. He is guided by his spiritual Father to love Christ more deeply and to form a closer relationship with Him. The living tradition of the Church is like a chain, in which each father is a link. In order to

join this chain and become a bearer of the endless life that flows through it, the man of faith must attach himself to one of the links.⁶"

Brothers and sisters in Christ, we have such an abundance of grace in the mysteries of the Church. Let us use them wisely in order to grow as Saint John the Baptist said, "He must increase, but I must decrease (3:30)," because "without Him we can do nothing" (15:5). The mystery of confession is the most personal and concrete way in which we can experience the power of God in our lives. Through it we experience the divine relationship that is between the Father and the Son. Let us approach with faith in God so that little by little we can hear His voice speaking ever more clearly and directly to our personal situation, needs, desires, obligations, responsibilities and so that we can be linked to this pure and golden chain that frees us from the tyranny of this world and all its works, and all its pomp and all its pride.

Notes

¹ Saint Symeon the New Theologian and Saint Silouan make it clear that there is a charismatic spiritual fatherhood that is not hemmed in by clerical rank and holy people including laymen can form Christ in the hearts of fellow believers or "disciples." We don't have space to develop this theme in this article even though it is a very important one. It is also true, that through ordination Bishops and priest-confessors have the grace to forgive sins but spiritual fatherhood depends on the spiritual formation of the Bishop/priest and is not automatic or a given by any stretch of the imagination.

² *The Philokalia Vol, 4*, Faber and Faber, 1995, Nichetas Stethatos, *On the Nature of Things*, pg. 121-122.

³ Rudolf Schnackenburg also noted these exact same 12 gifts, but he did not bother counting them, or at least did not note that they added up to 12. See *The Gospel According to John Vol. II*, Seabury Press, NY, USA, 1980, pg. 175.

⁴ As stated, Schnackenburg, too, saw these two uses of authority as separate gifts. It is one thing to have authority over all flesh and another to have authority to exercise judgment.

⁵ *Saint Silouan the Athonite*, Archimandrite [saint] Sophrony Sakharov, St. John the Baptist Monastery, Essex, UK, 1991, pg 404.

⁶ Archimandrite Zacharias Zacharou, *Thirst for Life Eternal*, St. John the Baptist Monastery, Essex, UK, 2022, pg. 220.

On the Nativity of the Holy Theotokos

...continued from pag. 2

slowly, with additions from her, an all-holy infant grew, and once it had taken shape, was born! O belly that contained within itself a living heaven, vaster than the immensity of [all] the heavens! O threshing floor which contained the heap of life-giving grain, since Christ himself declared: "Unless a grain of wheat which falls into the earth dies, it remains just a single grain..." (John 12.24) O breasts that suckled her who fed the Feeder of the world! O marvel of marvels and miracle of miracles! For it was necessary that the ineffable and condescending incarnation of God should be prepared by means of miracles. But how shall I advance further? My understanding is confounded, while fear and longing have divided me. My heart quakes and my tongue has been paralysed. I cannot bear my happiness! I am overcome by miracles! I am possessed by longing! Let longing be overcome! Let fear be banished! Let the harp of the Spirit sing, "Let the heavens rejoice and let the earth exult!" (Ps 95[96].11). [...]

O blessed and wholly undefiled couple, Joachim and Anna! You were known by the fruit of your womb just as the Lord says somewhere, "You will know them by their fruits" (Matt 7.16). Your conduct was pleasing to God and worthy of the one who was born from you. For having conducted yourselves discreetly and piously, you offered up the precious vessel of virginity who was a virgin before giving birth, a virgin during the birth-

giving, and a virgin after having given birth; she alone is virgin and ever-virgin; she alone forever remains a virgin in mind and soul and body. It was indeed necessary that virginity, having sprouted forth from discretion should produce the unique and only-begotten Light in bodily form, who begets not, but who is ever begotten, and whose only distinguishing characteristic is to be begotten, with the goodwill of the One who begot him without a body.

O, by how many marvels and by what alliances has this little daughter become a workshop! Offspring of sterility, virginity that bears a child, a mixture of both divinity and humanity, of suffering and impassibility, of life and death, as if [for him] the inferior had been vanquished by the greater in all things! And all these things, o Master, are for the sake of my salvation! You so loved me that you brought about this [salvation], not by means of angels, nor by any creature, but, just as in the first creation, you worked with your own hand [my] regeneration. And so I dance and boast and rejoice; I return again to the source of the miracles and, filled with the stream of happiness, I again pluck the harp of the Spirit and sing a divine hymn of the nativity. [...]

O marvel above all marvels! A woman has become higher than the seraphim since God has been seen "made a little less than angels"! (Cf. Ps 8.6). Let the most wise Solomon be silent and let him not say,

meditation

“There is nothing new under the sun” (cf. Eccl 1.9). O Virgin full of divine grace, holy temple of God which the Spiritual Solomon, Prince of Peace, constructed and inhabited; you are not adorned with gold and lifeless stones, but in place of gold you shine with the Spirit. Instead of precious stone you have Christ, “the pearl above price” (Matt 13.46), the coal of divinity (cf. Isa 6.6-7). Beg that it may touch our lips so that purified, we may praise him together with the Father and the Spirit, crying, “Holy, holy, holy, Lord God of Hosts!” (Isa 6.3), one divine nature in three hypostases.

Holy God: who is Father, well pleased in you and in the accomplishment from you of the mystery which he had determined before the ages. Holy, Strong: the Son of God and Only-begotten God, who has brought you forth today as first-born from a barren mother in order that, since he himself is Only-begotten from the Father and “First-born of all creation” (Col 1.15), he might be born from you a virgin mother as only son, “first-born among many brethren” (Rom 8.29), like us since he partook of flesh and blood from you (cf. Heb 2.14). But he did not bring you forth from a father or from a mother alone, in order that to the Only-begotten alone should be reserved [the title] of Only-begotten in every way: for he alone is Only-begotten from the Father alone and

alone [born] from a mother alone. Holy Immortal: the all-holy Spirit, who with his own divine dew kept you unharmed from the divine fire. For this is what the bush of Moses hinted at in advance. [...]

O holy couple, Joachim and Anna, accept from me this birthday oration! O daughter of Joachim and Anna and lady, accept an oration from one who is a sinful servant but who is on fire with love and reverence, and who has clung to you alone as hope of joy, supporter of life, mediator towards your Son, and firm pledge of salvation! May you disperse the burden of my sins and the cloud that overshadows my mind and dissolve my material insensibility! And may you put a stop to my temptation, govern my life in holiness, and lead me by the hand to the blessed state above! May you grant peace to the world and perfect joy and eternal salvation to all the orthodox inhabitants of this city through the prayers of your parents and of the whole body of the Church! Let it be, let it be! “Hail, favoured one, the Lord is with you; blessed are you among women and blessed is the fruit of your womb” (Luke 1.28,42), Jesus Christ, the Son of God. To him be glory with the Father and the Holy Spirit to the infinity of the ages of ages. Amen.

Excerpt from: St. John of Damascus. “On the Nativity of the Holy Theotokos.” In *Wider than Heaven: Eighth-Century Homilies on the Mother of God*, translated by Mary B. Cunningham, pp. 53–70. Crestwood, NY: St Vladimir’s Seminary Press, 2008.

Protos. dr. MAXIM (IULIU-MARIUS) MORARIU

Relațiile părintelui Andrei Scrima cu Statele Unite ale Americii reflectate în dosarele Securității

Părintele Andrei Scrima (1925-2000) a fost și rămâne o voce importantă a Ortodoxiei românești contemporane. Recentele monografii, studii și articole dedicate lui în timpurile recente dovedesc cu prisosință relevanța ideilor sale în spațiul ecumenic și în cel pan-Ortodox¹. În contextul în care opera lui este vizitată cu destul de multă consecvență, iar manuscrisele sunt editate de către un colectiv de autori zeloși ce pot fi clasați în rândul personalităților culturale importante ale spațiului românesc contemporan, ar putea apărea întrebarea ce s-ar mai putea spune nou cu privire la acest părinte aparte, care a avut șansa să fie delegatul personal al Patriarhului Ecumenic Athenagoras la Conciliul II Vatican și i-a

impresionat pe cei care l-au cunoscut atunci prin erudiția lui.²

Într-adevăr, rămân destul de puține secțiuni ale operei și vieții sale care pot fi sondate cu scopul de a aduce ceva nou în literatura de specialitate. Între ele se numără, apodictic, dosarele de urmărire care se păstrează încă în cadrul Arhivelor Consiliului Național pentru Studierea documentelor emise de către fosta Securitate (CNSAS). Trei la număr,³ ele reunesec declarații, caracterizări, corespondențe, autobiografii, dar și note informative datând atât de dinainte, cât și de după plecarea părintelui la studii în India și refuzul acestuia de a se mai întoarce în țară. În rândurile de față, vom încerca să extragem din paginile lor informații cu privire la modul

cultură creștină

în care se reflectă relația lui cu Statele Unite în cadrul documentelor avute în vedere.

Încă dintru început, trebuie precizat faptul că relația părintelui Scrima cu aceste meleaguri a reprezentat un subiect de-a dreptul periferic în cadrul rapoartelor, notelor și a celorlalte documente din paginile dosarelor pomenite. Acest lucru nu pentru că Securitatea nu ar fi fost interesată de părintele Scrima și activitatea lui aici, ci, în mod sigur, din alte motive care nu ne sunt într-un totu cunoscute. Cel mai probabil, vigilența care-l definea reușea adesea să-i pună în încurcătură pe agenții instituției de represiune, care aflau uneori despre vizitele lui aici abia după ce acestea se petreceau. În același timp, e posibil ca, din pricina faptului că erau concentrați pe alte aspecte și pe alți reprezentanți ai exilului din această țară, implicați mai activ în activitatea socială și cea politică decât dânsul, să nu se fi concentrat atât de mult asupra lui.

Cea dintâi referință la acest subiect datează din perioada imediat următoare plecării în India a părintelui. Ajuns acolo, el va scrie Patriarhului Justinian,⁴ comunicându-i faptul că a fost admis la doctorat și este de asemenea lector de limbă franceză pentru studenții străini în cadrul respectivei instituții. Îi va arăta de asemenea că, până la definitivarea unor chestiuni de natură birocratică, ar avea nevoie de o sumă de bani spre a se putea întreține. În acest context, Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române de atunci îl va trimite la părintele Glicherie Moraru,⁵ care îl va ajuta cu ceea ce avea dânsul nevoie atunci. Precum era de așteptat, Securitatea a interceptat acest document și era informată în legătură cu conținutul său.

La fel de adusă la zi va fi și în 6 septembrie 1968, când, un raport al Securității cu privire la activitatea părintelui Scrima și relațiile dânsului cu exilul românesc din Franța, se va menționa faptul că universitatea din Harvard

l-a plătit cu 2000 \$ epentru un curs pe care trebuia să îl țină aici:

„Din toate aceste locuri ANDREI SCRIMA a scris regulat sursei. Retragera în mănăstirea din Liban se datorește și faptului că în această perioadă are mari greutăți financiare fiind dator lui CUȘA cu foarte mulți bani. CUȘA este cel care îl subvenționează în principal. În afară de această sursă, SCRIMA mai primește sume mici de la o Academie teologică din Franța, unde este profesor și vicepreședinte și de la organizația catolică „Deutsche Caritas Verband”. De asemenea, acum un an a mai primit din America suma de 2000 \$ care i s-a trimis la Paris, pentru cursurile pe care trebuia să le țină la Harvard Universitatea, sumă pe care a și cheltuit-o. De aceea, probabil că la începutul anului viitor va trebui să plece în America pentru aceste cursuri”⁶.

De altfel, faptul de a fi fost plătit în anumite situații de către americani⁷ a constituit pentru reprezentanții Securității uneori chiar un temei spre a-l acuza de faptul de a fi agent CIA.

Un alt aspect care i-a interesat pe reprezentanții regimului de la București l-a constituit prezența sa în spațiul ecumenic. În cadrul fiecărei manifestări de acest fel, arhimandritul era monitorizat, notele informative venind să vorbească despre acest aspect. Într-un astfel de context, agentul mărturisea cu privire la interesul său în a dialoga cu episcopul Andrei Moldovan al celor două Americi. Confirma atunci sursei „Eremia” că, în cadrul conferinței de la Rhodos la care ambii au participat și-a dorit să se întâlnească și să discute cu dânsul, fiind însă împiedicat să facă acest lucru⁸.

Colaborarea sa profesională cu americanii, în cadrul universității „Saint Joseph” din Beirut a acestora, unde părintele era titular al catedrei de filosofie⁹, va constitui un alt aspect care nu va scăpa Securității. Pe baza ei, ca și a

altor informații, îl vor acuza de faptul de a fi fost agent american. De altfel, un raport al acestei instituții datând din anul 1973, care sintetizează informațiile celor anterioare, vine să accentueze trei aspecte esențiale care definesc relația lui cu spațiul american. Acestea sunt: faptul de a călători destul de des aici, relația lui cu mulți oameni din acest spațiu și cu fundații americane, care-l finanțau și calitatea sa de colaborator al mai-sus pomenitei poliții secrete a Statelor Unite:

„Este în relații foarte bune cu preotul PERRE EMMANUEL¹⁰, membru al Academiei Franceze, președinte a două fundații finanțate de americani: Fundația pentru Întrajutorarea Intellectuală Europeană (23 rue de la Pepiniere, Paris 8 tel. 387-37-39) și Asociația Internațională pentru libertatea culturii (108, Boul. Haussmann, Paris 8).

Recomandarea lui ANDREI SCRIMA către aceste fundații este suficientă pentru intelectualii români veniți în străinătate pentru a primi ajutoare substanțiale în bani (cazul informatorului nostru „Eugen Petrescu”).

În majoritatea cercurilor din Paris ANDREI SCRIMA este considerat agent C. I. A. Face dese călătorii în S. U. A., unde ține diverse conferințe în universități”¹¹.

După cum se poate vedea din cele prezentate, deși nu a reprezentat unul dintre subiectele principale, cărora Securitatea să îi dedice cea mai mare parte a investigațiilor și resurselor, relația părintelui Andrei Scrima cu Statele Unite ale Americii s-a numărat între chestiunile aduse în discuție de către aceasta. Faptul de a fi fost finanțat de către americani în diferite situații, de a se fi găsit sub protecția Patriarhului Ecumenic Athenagoras Spiroiu, perceput el însuși ca un om al americanilor, ori cel de a fi predat în universități americane și de a fi călătorit destul de des aici a constituit pentru regimul de la București un motiv suficient de puternic spre a-l considera pe teologul român un agent al CIA și a lansa zvonuri conform cărora el era plătit de către americani. În același timp, incapacitatea feluriților agenți de a afla care erau sursele de finanțare ale părintelui, ori lipsa lor de competență în a-l supraveghea așa cum se cuvenea atunci când venea în acest spațiu, vor reprezenta aspecte esențiale în înțelegerea modului în care lucra Securitatea și a profesionalismului angajaților ei în diferite situații.

Note bibliografice

¹ A se vedea, de exemplu: Alexandru Tofan, *Omul lăuntric - André Scrima și fizionomia experienței spirituale*, Editura Humanitas, București, 2009; Bogdan Tătaru-Cazaban, Diana Dumbravă (eds.) *André Scrima. Expérience spirituelle et langage théologique. Actes du colloque de Rome, 29-30 octobre 2008*, Orientalia Christiana Analecta, Roma, 2019; Ioan Lucian Zenoviu Bot, „André Scrima's Christology and Its Practical Implications,” în *Religion*, 13

(2022), no. 12, art. 1160, p. 1-11; Iuliu-Marius Morariu, „Elements of Father Andrei Scrima's Ecumenical Activity as Reflected in File No. 0005468 from the “Securitate” Archives”, în *Review of Ecumenical Studies*, 12 (2020), issue 3, p. 497-511; Iuliu-Marius Morariu, „The Indian correspondence of Father Andre Scrima with Father Benedict Ghiuș reflected in the Securitate Archives,” în *Revista Teologică*, 115 (2022), no. 2, p. 19-40; Iuliu-Marius Morariu,

„Corespondența părintelui Andrei Scrima cu Patriarhul Justinian reflectată în arhivele Securității”, în *Tabor*, 14 (2020), nr. 10, p. 79-85; Iuliu-Marius Morariu, „Fr. André Scrima's Activity from France Reflected in Securitate Dossiers”, în *Symposium*, XXIX (2022), no. 1, p. 85-102; Nicu Dumitrașcu, „Andre Scrima and the Power of Spiritual Ecumenism,” în *The Ecumenical Review*, 68 (2016), no. 2-3, p. 272-281.

² Cf. J. Puyo, *Une vie pour la vérité. Jean Puyo interroge le Père Congar*, Puyo, Paris, 1975, p. 146-148.

³ Vezi: ACNSAS, *Fond informativ*, dosarul nr. 0005468, vol. 1; ACNSAS, *Fond informativ*, dosarul nr. 0005468, vol. 2; ACNSAS, *Fond SIE*, dosarul nr. 260.

⁴ Cu privire la acest subiect, detalii pe larg în: Iuliu-Marius Morariu, „Corespondența părintelui Andrei Scrima cu Patriarhul Justinian reflectată în arhivele Securității”, p. 79-85.

⁵ Pentru mai multe informații cu privire la viața și activitatea sa, a se vedea și: Ștefan Străjeri, *Istoria Românilor Canadieni*, București, Editura Anamarol, 2020, p. 244, p. 295-296.

⁶ ACNSAS, *Fond Andrei Scrima*, Dosar nr. 2601, f. 17.

⁷ Lucru menționat și în alte documente, de către surse precum „Petroniu” în diferite caracterizări ale părintelui: „În toamna aceasta urmează să plece în America pentru a ține cursuri la Universitatea Harvard. În cursul anului trecut a fost invitat la UNESCO să țină o conferință în legătură cu problemele ecumenice. Lucrarea a apărut apoi în volum și SCRIMA a oferit și sursei un exemplar.” *Ibidem*, f. 52.

⁸ „- A. SCRIMA a relatat că la conferința PANORTODOXĂ de la Rhodos din septembrie 1961 a participat și el ca observator al Bisericii Catolice. În timpul conferinței SCRIMA a vrut să-l ia pe episcopul român ANDREI MOLDOVANU și să meargă împreună pe un vas „America” din flota 6 americană care staționa în apropiere de insula Rhodos, ca să discute împreună situația bisericii române din America, plus să mai afle de la el date din viața Patriarhiei Române, de la București. ANDREI MOLDOVANU era episcopul român din America și aflându-se în România în

preajma conferinței, a fost trimis și el ca membru al Bisericii Române la conferință pentru a-i face popularizare în lumea Bisericilor Ortodoxe.

ANDREI MOLDOVANU a acceptat propunerea lui SCRIMA de a merge împreună pe vasul american și n-a comunicat aceasta și MITROPOLITULUI IUSTIN, șeful delegației române, pentru a ști unde vrea să meargă. El a motivat lipsa de la o ședință de lucru că vrea să meargă la frizer, unde a și mers. MITROPOLITUL IUSTIN a observat că A. MOLDOVAN are un program secret și din motiv a spus subsemnatului să-l însoțească la frizer A. MOLDOVAN și-a putut merge la întâlnirea cu SCRIMA și numitul a spus că A. MOLDOVAN i-a comunicat că „Mă, n-am putut veni că aștia se țin de mine”.

Abia acum, prin relatarea lui SCRIMA s-a dovedit că A. MOLDOVAN trebuia să se întâlnească în secret și pe un vas american, unde SCRIMA putea să afle despre problemele pe care Biserica română le susținea la conferință.

- În timpul cât SCRIMA a stat la Ierusalim, tot timpul a locuit la hotel, unde plătea 11 dolari pe noapte. Când i s-a sugerat ideea de a se muta din acesta pentru că plătește prea scump, el a spus: „nu plătesc eu, sunt în delegație și are cine să plătească. N-a vrut să spună cine îl finanțează în aceste deplasări.” *Ibidem*, f. 34-36.

⁹ *Ibidem*, f. 101-103.

¹⁰ Este vorba de fapt despre scriitorul francez Noël Mathieu (1916-1984), cunoscut sub pseudonimul de Pierre Emmanuel, poet francez de inspirație creștină, președinte al PEN clubului francez între anii 1973-1976 și membru al Academiei Franceze. Pentru mai multe informații cu privire la viața și activitatea lui, a se vedea: Olivier Clément, „Le Grand œuvre de Pierre Emmanuel. Un point de convergence”, în *Les visionnaires*, Desclée de Brouwer, Paris, 1986, p. 129-151; Évelyne Frank, *La naissance du oui dans l'œuvre de Pierre Emmanuel*, Presses Universitaires Française, Paris, 1998.

¹¹ ACNSAS, *Fond Andrei Scrima*, Dosar nr. 2601, f. 125.

Uimitoarea condiție a omului în Univers

de Pr. Arhidiac. ADRIAN SORIN MIHALACHE

De la cosmologie la neuroștiințe

În câteva privințe, Secolul XX este secolul fizicii și al cosmologiei, dacă ținem seama de descoperirile științifice realizate: Expansiunea Universului, modelul cosmologic cu Big Bang, astrofizica și fizica găurilor negre, Relativitatea Restrânsă și Relativitatea Generală formulate de Einstein, teoria mecanicii cuantice, cu dualitatea undă-corpusul, având proprietăți imposibil de tradus în termenii experienței directe. Întrevedem un univers gigantic și dinamic, cu un trecut îndepărtat, un univers cu sute de miliarde de galaxii, generate, cu tot cu fundalul spațio-temporal de o explozie inflaționară a unui vid primordial. Știința ne ajută să întrevedem în plan fizic, cum anume noi oamenii recapitulăm Creația, pentru că în trupurile noastre sunt elemente pe care stelele le-au produs, în arderile lor nucleare. Am descoperit, de asemenea, că spațiu-timpul prezintă proprietăți contraintuitive, deformându-se la viteze relativiste sau în vecinătatea corpurilor dense, și că universul întreg, micro- și macro-cosmosul, este caracterizat de o profundă și tulburătoare raționalitate.

Pe de altă parte, secolul XXI este cu siguranță secolul științelor vieții. Medicina și

psihologia, neuroștiințele și genetica sunt astăzi zone fierbinți de explorare științifică, care au furnizat descoperiri ce au revoluționat profund modul în care înțelegem viața și omul. Suntem martorii capacităților noastre biologice de înnoire neuroplasticitatea și neurogeneza, constatând, de o manieră detaliată, complexitatea corpului omenesc și impactul pe care îl au experiențele culturale și cognițiile sociale, gândurile și experiențele, nevoița spirituală și viața religioasă asupra sănătății. Prin rezultatele furnizate de științele medicale, astăzi știm că tot ceea ce facem ne influențează felul în care suntem, experiența, convingerile, credința și obișnuințele zilnice ajungând să fie decisive în planul devenirii noastre. Felul în care trăim și acționăm, se resimte până în straturile cele mai adânci ale biologiei noastre, influențând expresia genelor și calitatea funcțiilor celulare (cum ar fi funcția mitocondrială), răspunsul pro-inflamator și antiviral (evidențiat în Răspunsul Transcripțional Conservat la Adversitate) și lungimea vieții (arătată în lungimea brațelor telomeric)!

Toate aceste rezultate, care privesc Universul și viața și omul, sunt accesibile astăzi, în aria învățământului liceal și universitar, în diverse programe de master,

cultură creștină

în numeroase cărți scrise de autori recunoscuți, stârnind iar și iar uimirea și reflecția, despre miraculoasa făptură care suntem și despre uimitoarea viață pe care o trăim în acest univers formidabil!

Ei bine, aceste două fronturi extraordinare ale cunoașterii se întâlnesc convergent, cu reflecția teologică, oferind prilejuri excelente pentru un dialog cu valențe edificatoare.

Dar și în aria filosofie există elemente care au facilitat dialogul Teologiei cu Filosofia și Științele. Un exemplu privește distincția dintre științele naturii și științele spiritului – inaugurate de Wilhelm Dilthey și Friedrich Schleiermacher. Este clarificat aici statutul științelor care privesc direct pe om, marcând în același timp, spațiul de autonomie al științelor naturii. Un alt exemplu, îl reprezintă abordările oferite de fenomenologia germană, și de derivația ei franceză. Husserl de exemplu, repune în drepturi intuiția, în contextul unui avans din ce în ce mai mare al explorărilor empirice, logic-raționale și deterministe ale științelor. Fenomenologia avertizează asupra faptului că suntem mult prea îndatorați conceptelor cantitative utilizate în științele naturii, plasând în schimb, în centrul experienței cunoașterii subiectul uman, cu intenționalitatea lui, cu echipamentul său senzorial. Este vorba despre un subiect care are acces la semnificații și la sens, semnificațiile fiind mereu mai mult decât un cumul de date empirice. Niciun alt dispozitiv tehnic, oricât ar fi de performant ar fi, nu ne poate oferi accesul la sens. Doar subiectul uman are acest privilegiu, iar prin aceasta fenomenologia pregătește extraordinar dialogul teologiei cu științele!

Este remarcabil cum aceste contribuții s-au sincronizat cu mutațiile petrecute în planul cunoașterii științifice, în cosmologie și științele medicale. Acum putem vedea cum anume distincția științelor spiritului de științele naturii pe de o parte, și reflecția fenomenologică de partea cealaltă, au oferit

excelente instrumente de analiză și elemente de construcție pentru punți de dialog între teologie, filosofie și științe.

Omul, între micro și macrocosmos, pătrunzându-le și cuprinzându-le prin înțelegere

Așadar, într-un capăt al acestui teritoriu vast al cercetării științifice, se află universul cu dimensiunile lui extraordinare și cu legitățile lui fascinante. De partea cealaltă, se află teritoriul misterios al micro-cosmosului. Între ele este lumea vie, cu procesele ei complexe, cu milioane de specii, răspândite pe un interval extrem de generos de regnuri și specii de la unicelulare la cele mai complexe mamifere. Dar, din cuprinsul vieții și întrucâtva și dincolo de ea, și la jumătatea distanței dintre macro și micro, se află omul. Și, ca un fel de problemă universală, însoțind mereu faptul cunoașterii, solicitând demersuri fundamentale și, mai ales, analize filosofice și spirituale, este insurmontabila problemă a condițiilor de posibilitate a cunoașterii. Care este natura conceptelor matematice? Cum este posibilă formidabila compatibilitate dintre noțiunile matematice și realitatea înconjurătoare? Cum se explică tulburătoarea intimitate a matematicii minții omenești cu tiparele fenomenelor fizice din lumea înconjurătoare, din micro și macro-cosmos? În această privință, este constatată, iar și iar, de fenomenologie și de neuroștiințe, minunata alcătuire spiritual-somatică a făpturii omenești care sesizează lumea într-un spectru senzorial, fiind capabilă să recepteze viața, sinele și semenii, să decodifice și să semnifice aceste realități.

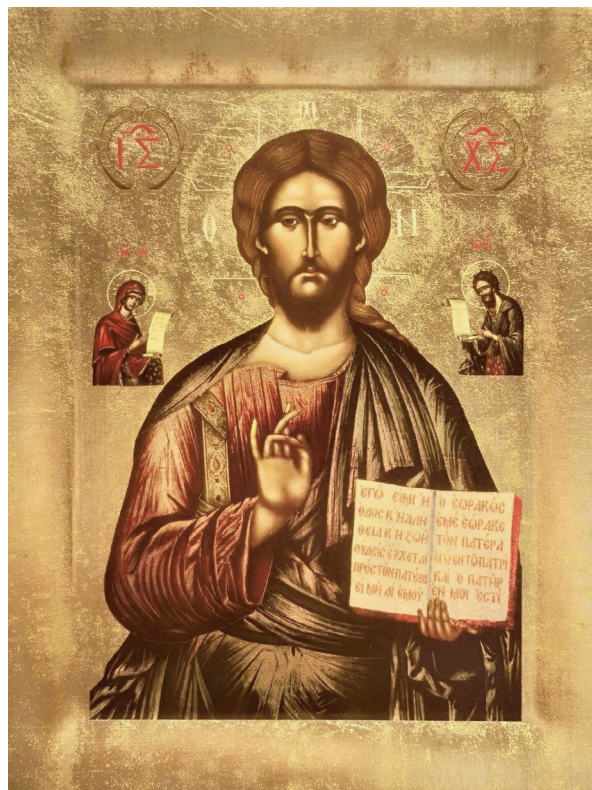
Științific, cosmosul se dovedește a fi cognoscibil, descriptibil matematic, în vreme ce mintea omenească, arhitectura și fiziologia neuronală a creierului, posedă structuri și mecanisme capabile să codifice și să arhiveze experiențele universului fizic, să le asocieze înțelesuri, să dezvolte reflecții

pe marginea lor, internalizând uimitor experiența lumii dinafară. Prin acest fel de a fi al omului, în faptul cunoașterii, putem asocia experiențelor lumii înțelesuri tot mai înalte, legându-le pe toate în narațiuni cu semnificații tot mai cuprinzătoare, unind malul apropiat a experienței obișnuite a vieții, cu cercetarea empirică, și mai departe, cu malul mai înalt al înțelegerii, conferind semnificații spirituale tuturor descoperirilor.

Energia de vid, creația ex nihilo și teologia energiilor necreate

Fizica macro- și micro-cosmosului a scos la iveală câteva caracteristici excepționale ale universului. Energia de vid, de exemplu, care însoțește întreaga cronografie științifică a universului, este decisivă în câteva momente cheie. Singularitatea primordială care - din punct de vedere științific - a dat naștere universului, este înțeleasă ca fiind o fluctuație a unui vid plin de energie. Pe de altă parte, vidul interstelar și intergalactic, și orice alt loc obișnuit din lumea înconjurătoare, sunt pline de energie, de energia de vacuum. Dar, vidul energetic este și interior cărămizilor de materie, atomii pe care îi cunoaștem fiind, după expresia cunoscutului profesor Peter William Atkins de la Universitatea din Oxford, "mai mult vid decât substanță"! În fine, și interacțiunile fundamentale sunt forme de vid, cum observă fizicianul John Barrow, profesor de fizică-matematică la Universitatea din Oxford. Există așadar aici, o dificultate de fond în fizica actuală, care nu are un loc pentru energia de vid în tabloul Sistemului Standard al particulelor și interacțiunilor, deși vidul plin de energie (fluctuații de perechi particulă-antiparticulă) este peste tot prezent, ca un fel de substrat ultim al acestei lumi sensibile.

Aspecte ca acestea ar putea corespunde minunat cu ideea prezentă în teologia ortodoxă potrivit căreia Creația cu energiile ei create este pătrunsă de energiile divine

necreate. Ideea, dezvoltată de Sfântul Grigorie Palama, este reluată amplu în scrierile sale dogmatice de Părintele Dumitru Stăniloae. În plus, în miezul reflecției teologice, este prezentă și materia transfigurată, în legătură cu faptul Învierii lui Hristos, cu privire la Trupul Său omenesc. În Teologia dogmatică a părintelui Dumitru Stăniloae găsim locuri unde putem observa cum anume textul dogmatic se leagă cu descoperirile fizicii cuantice, ce evidențiază constituția energetică a materiei. Acesta este, fără îndoială, un semn veritabil al sensibilității și al efortului pe care preotul și teologul Dumitru Stăniloae, instruit pe textele Sfântului Maxim Mărturisitorul, îl face cu intenția de a valoriza spiritual datele cunoașterii științifice!

Într-adevăr, avem de-a face cu o materie transfigurată, având caracteristici înduhovnicite. Această realitate este prezentă în câteva evenimente ale Evangheliei, cum ar acela în care după Învierea Sa, la întâlnirea cu Sfinții

Apostoli, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu făcut Om, trece prin ușile încuiate. În cuprinsul lumii sensibile, fizica a constatat deja proprietăți formidabile ale materiei obișnuite, evidențiind caracteristicile contraintuitive ale cuantelor de materie-energie, cum ar fi dualitatea undă-corporul, principiul nedeterminării, efectul tunel, inseparabilitatea cuantică. Părintele Dumitru Stăniloae, pe marginea unor proprietăți ca acestea, observă că materia își arată încă de pe acum potențialitățile ei ascunse, posibilitățile de a fi transformată, de a primi și mai multe astfel de însușiri.

Într-un alt plan, fizica secolului trecut arată contingența spațiu-timpului. În urmele radiației fosile, știința descoperă indiciile acelui început îndepărtat al spațiu-timpului, constatând totodată că fundalul de spațiu-timp este deformabil. Mai mult, unele teorii propun, pentru unificarea interacțiunilor, o structură granulară fundamentală a spațiu-timpului, cuantoni de scară planck care ar alcătui țesătura de spațiu-timp. Abordări ca acestea se apropie, în mod simbolic evident, de formidabila idee a tradiției iudeo-creștine de contingență a lumii, precum și de doctrina creației ex nihilo.

Simetrii ascunse și câteva întrebări fără răspuns

Dar fizica nu a scos la iveală doar legile care guvernează universul, ci și anumite principii de simetrie situate în straturile mai adânci ale realității, dedesubtul acestor legi. Astăzi știm că legile, care surprind diverse structuri și tipare matematizabile ale realității, respectă ele însele anumite principii de simetrie, principii care se arată a fi guvernatoare ale legilor fizice din univers. Pentru oamenii de știință este o provocare să explice originea acestor principii de simetrie, să explice de ce ne-am născut într-un univers structurat de forme profunde de ordine.

De exemplu, este remarcabilă utilizarea algebrei ca metodă sistematică de explorare

mecanicii cuantice. Sophus Lie pune în sertar, la finele secolului al XIX-lea, însemnările sale despre grupurile care astăzi îi poartă numele. La câteva decenii distanță, Herman Weyl va utiliza teoria grupurilor Lie pentru ceea ce avea să devină mecanica cuantică. După alte trei decenii, un alt fizician, Murray Gell-Man, va utiliza simetriile și implicațiile lor, pentru a extrage, din acel joc teoretic al lui Lie, predicții pentru modelul quarcilor, predicții care vor fi confirmate experimental, contribuind la Modelul Standard... Cum anume matematica produsă în minte se dovedește eficientă în descrierea unor realități ascunse în straturile adânci ale realității? Nu știm.

Pe de altă parte, numeroși autori consacrați au remarcat complexitatea și ordinea formidabile, în lumea vie. Ilya Prigogine de exemplu, Laureat Nobel, a explorat procesele de auto-organizare în condițiile de context entropic. O anumită ordine, pare să i se opună entropiei, în acest univers. Există o complexitate capabilă de auto-organizare, despre care vorbește fizica sistemelor complexe, o inexplicabilă tendință spre ordine. Un fel de apetență pentru ordine prezentă în microcosmos, în lumea vie, în mediul înconjurător, dar și la incinta vastă a universului: un fel de matematică întrețesută cu toate aceste planuri ale realității, ca și cu lumea ar avea o sensibilitate pentru ceea ce este frumos! De ce se întâmplă asta? Nu știm.

Într-un plan mai concret, această raționalitate a creației, această progresivitate a vieții – cum le numește teologia creștină –, constitutive acestui univers imens are numeroase aplicații în inginerie. Biomimetica identifică și utilizează o serie întreagă de proprietăți extraordinare ale lumii vii, folosindu-le în diverse ramuri tehnologice: modelul penajului păsărilor de pradă oferă soluții pentru stabilitatea avioanelor în goluri de aer, microsolzii rechinilor prezintă excelente funcții hidrodinamice, oferind o înaintare optimă a

submersibilelor, țânțarii au trompe minuscule care prezintă un profil util în realizarea acelor hipodermice, care pot fi folosite în îngrijirea medicală, pentru că nu produc durere, tiparele de organizare găsite în mușuroaiele de furnici sunt folosite la alcătuirea sistemelor de gestiune și plasare a bagajelor de cală în marile aeroporturi, iar soluțiile din construcția tunelurilor de aerisire ale mușuroaiele de furnici sunt aplicate cu succes în construcția tubulaturilor de aerisire din marile clădiri rezidențiale. Se vorbește despre comunicarea între speciile vegetale (Peter Wohleben), de sociobiologia insectelor, care dovedesc un fel de diviziune a muncii și alte forme de organizare socială (Edward Wilson), de comportamente inteligente la păsări, de înclinații spre aritmetica numerelor mici la pești... Există o dovezi de solidaritate intra-specii, dar și inter-specii, cum ar fi situația în care o balenă salvează un pui de cașalot din gura unui rechin, deși nu e din specia ei. Cum sunt posibile acestea? Nu știm, încă.

Logosul și Raționalitatea Creației

Este deja cunoscut că reflecția teologică prezintă multe observații despre raționalitatea Creației. Pe de o parte, toate sunt făcute prin Logos, și pentru Logos! Și de aceea, toate cele făcute, prezintă o raționalitate profundă... Și, pentru că și omul este făptură după chipul lui Dumnezeu, el este înzestrat cu rațiune, o rațiune în stare să priceapă raționalitatea lumii, în multiplele ei forme de limbaj, și să-i asocieze, prin spirit, diverse înțelesuri potrivite, adecvată raționalității...

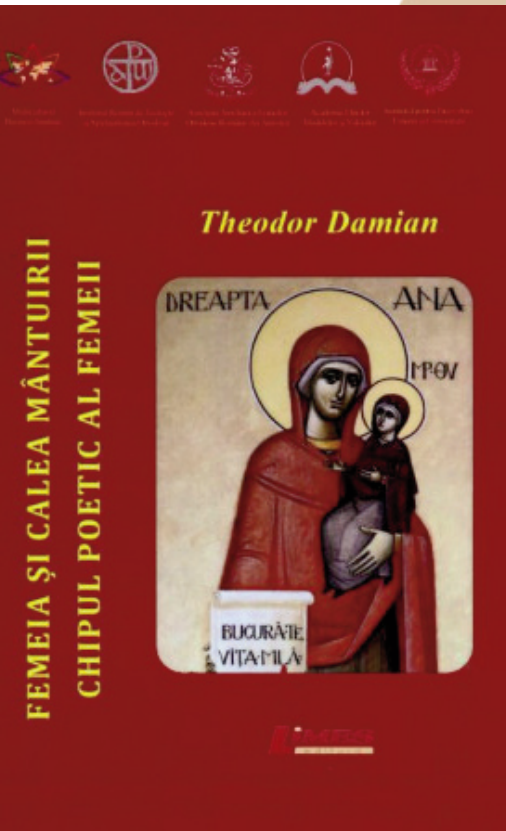
Pe de altă parte, teologia remarcă și o anumită tensiune între Logos și logică. Găsim aceste dezvoltări ale raționalității creației la Sfântul Maxim Mărturisitorul, la Sfântul Vasile Cel Mare, care subliniază că înțelesurile și semnificațiile sunt de fiecare dată dincolo de suma strictă a datelor empirice, și a constatărilor observaționale reci... Omul nu se

mulțumește cu explicații despre fenomenele fizice. Nevoia de înțelegere pe care o manifestăm mereu ca oameni, așa cum așa constată un reputat profesor de filosofia fizicii, James Cushing, trece dincolo de oferta științelor naturii. Vom căuta mereu interpretări care să apropie înțelegerea profundă a lucrurilor... Căutăm și semnificația acestor descoperi în raport cu propria noastră viață. O contribuție extraordinară în zona aceasta, ar putea fi aici lectura simbolică pe care o oferă Ernst Cassirer, sau a Sfântului Maxim Mărturisitorul, cu privire la raționalitatea creației.

Și da, trebuie iarăși amintit că toate acestea se învârt în jurul aceleiași probleme, mereu sondată, dar niciodată rezolvată cu totul în plan științific și filosofic: incredibila compatibilitate între mintea omenească și ordinea universului fizic din afară!!

Teologic vorbind, toate aceste forme ordonate, existente în micro- și macrocosmos, sunt întipăririi ale Logosului prin Care și pentru Care s-au făcut toate, semnături ale lui Dumnezeu. În înțelegerea Sfântului Maxim Mărturisitorul, creația vorbește despre Dumnezeu. Dumnezeu, a lăsat semne despre Sine, așteptând ca omul să descopere aceste înțelesuri despre înțelepciunea Sa, despre bunătatea Sa, în fiecare lucru din lumea aceasta. Iar acestea, pentru ca oamenii să sporească în bunătate, în iubire, întrajutorându-se și înaintând pe drumul comuniunii între ei și cu El.

De aici cumva se întrevide și conduita potrivită creștinului, care valorizează orice descoperire științifică referitoare la alcătuirea acestei lumi, pentru că fiecare lucru reprezintă fereastră, treaptă și pronaosul către Cel ce a făcut lumea.

Femeia și calea mântuirii. Chipul poetic al femeii

de Pr. Prof. Dr. THEODOR DAMIAN

Recenzie de protos. dr. MAXIM (IULIU-MARIUS) MORARIU

Autor cu un palmares publicistic impresionant și titluri apărute la edituri de prestigiu din România și străinătate,¹ părintele profesor univ. dr. Theodor Damian e deopotrivă un vrednic slujitor al altarului, un cercetător serios, un poet și un critic literar de prestigiu și un om de omenie. Spre deosebire

de mulți dintre autorii contemporani ai textelor de teologie, dânsul știe să ambaleze conținuturi științifice de înaltă clasă în forme accesibile publicului larg, fapt care constituie un mare atu al operei sale.

Un astfel de exemplu îl constituie și volumul intitulat *Femeia și calea mântuirii. Chipul poetic al femeii*, publicat în anul 2021. Având la bază conferința susținută în data de 10 aprilie a anului 2021 la invitația doamnei preotese Claudia Aileni și a Asociației Doamnelor Ortodoxe din Mitropolia celor două Americi, cartea vine să vorbească despre un subiect deopotrivă actual și important. Inspirat sub aspectul titlului, precum mărturisește autorul (p. 13), de către Paul Evdochimov,² ea nu-și propune, totuși, să viziteze din nou un subiect vechi, sintetizând o bibliografie deja existentă, ci are un aport de noutate considerabil. Folosind texte relevante și cu

valențe multiple din literatura română recentă, precum Cântecul potirului al lui Nichifor Crainic,³ intervenția părintelui e segmentată în două părți mari. Una vine să prezinte sub multiple aspecte chipul femeii, în vreme ce, cealaltă, aduce în atenție elemente precum rolul ei în pastorația din diaspora. Astfel, după cum ține să arate părintele profesor:

„Pentru că vorbim de chipul femeii, pe de o parte, iar pe de alta, de anul diasporei, așa cum a fost conceput de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel și de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, m-am gândit ca această conferință să aibă două părți: una în care eu voi prezenta chipul femeii sub diferite aspecte – la nivel teologic, la nivel social, personal și din alte puncte de vedere – venind spre final cu unele concluzii legate de rolul femeii în diasporă, în pastorația românilor creștini ortodocși în cazul nostru, final care va deschide partea a doua, mai precis sesiunea de întrebări și răspunsuri, în fond, conversația pe tema conferinței de azi”. (p. 15).

Amplul expozeu patristic menit a defini femeia prin intermediul calității ei de educatoare a tinerilor, a chemării, ori a slujirii, garnisit cu referințe patristice bogate din autori precum Clement Alexandrinul, este acompaniat de referiri la modul în care Maica Domnului a reușit să contureze aspectele

esențiale ale teologiei care are în centru rolul femeii în Biserică. Apoi, în cadrul unei secțiuni frumos structurate, părintele Damian vorbește despre rolul femeii în Ortodoxia românească din diaspora, lansând astfel provocarea pentru dialogurile care încheie volumul. Provocat de către doamnele din cadrul Asociației Femeilor din cadrul Mitropoliei Ortodoxe Române a celor două Americi, dar și de către cei doi chiriarhi, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nicolae și Preasfințitul Părinte Ioan Casian, părintele conferențiar reușește să aducă în discuție aspecte precum rutina, creșterea copiilor, rolul femeii în societate, oferind răspunsuri la provocări cu care lumea zilelor noastre se confruntă adesea. Ba mai mult, vorbește despre apostolatul femeii, definindu-l prin prisma unor aspecte ce pot fi regăsite în paginile Scripturii:

„Unii ar putea spune că întrucât apostolii au fost bărbați, atunci misiunea apostolească să o facă preoții, sau bărbații. Dar aceasta este o viziune greșită, pentru că în fapt, femeia prin harismele ei poate avea mai mare putere de convingere asupra lumii decât are bărbatul; pentru că într-un fel se uită lumea în general la un bărbat și altfel se uită la o femeie. Farmecul ei,

inima arzândă, fac din femei o altfel de flacără care luminează și care se transmite în sufletul celorlalți, cu șanse ca mesajul ei să fie ascultat.

Poate părea puțin teoretic ceea ce spun, pentru că întrebarea este grea; dar ne gândim la ce au făcut Sfinții Apostoli. Mântuitorul vindecă pe cineva și îi zice: „du-te și spune cât bine ți-a făcut ție Dumnezeu”. Aceasta este trimitere apostolică. Și cred că femeia are acest har să vorbească mai cu putere despre experiența ei religioasă care trebuie împărtășită. Împărtășirea experienței religioase este lucrare apostolică”. (p. 36).

Bine scrisă și dedicată unui subiect actual, lucrarea părintelui profesor Theodor Damian intitulată: *Femeia și calea mântuirii. Chipul poetic al femeii* se constituie nu doar într-un text valoros pentru spațiul cercetării științifice, ci și într-o prezentare care poate fi lecturată cu ușurință de către orice doritor a înțelege mai bine rolul femeii în Ortodoxia contemporană.

Note bibliografice

¹ A se vedea, de exemplu: Theodor Damian, *The Poetry of Gregory of Nazianzus: Discovering a New Face of His Personality*, Cambridge Scholar Publishing, Newcastle, 2023; Pr. Prof. dr. Theodor Damian, *Glose evanghelice. Meditații la duminicile de peste an*, Editura Doxologia, Iași, 2021; Florentin Popescu, *Convorbiri cu Theodor Damian*, Editura Rawex Coms, București, 2020. Cf. ***, *Theodor Damian. Repere bibliografice*, Editura Eikon, București, 2022, pentru mai multe informații cu privire la viața și activitatea dânsului.

² A se vedea: Paul Evdokimov, *Femeia și*

mântuirea lumii, trad. Gabriela Moldoveanu, București, Editura Sophia, 2015.

³ Cf. Iuliu-Marius Morariu, Emanuel Cășvean, „Concepția euharistică a lui Nichifor Crainic reflectată în opera sa poetică și filosofică”, în Mihai Himcinschi, Jean Nicolae (eds.), *Eucharist and Martyrdom from the ancient catacombs to the communist prisons, Proceedings of 13 th International Symposium on Science, Theology and Arts, Alba-Iulia, Faculty of Orthodox Theology, 6-8 May 2014 (ISSA 2014)*, vol. 2, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2014, p. 398.

Work and Prayer Meeting at Holy Protection Orthodox Church in Houston, Texas

by Fr. JULIAN ANITEI

On September 22-23 this year, the Deanery Assembly for the Central USA was held at Holy Protection Orthodox Church in Houston, Texas. Priests and faithful delegates from seven parishes participated. After the opening prayer, the assembly was convened, the secretariat was elected, and the welcome addresses were given by Metropolitan Nicolae, Father Dean Calin Barbolovici, and Father Iulian Anitei, host of the event. Reports from the parishes followed. Here were presented the achievements, pastoral issues, and future projects of each parish. After this, Father Iulian Anitei gave a presentation: ***"The phenomenon of 'ageing' of the population,"*** which is a pastoral and missionary challenge in the life of the Church: what forms of pastoral care of the elderly have been used in the history of the Church, including old people's homes, care centers, hospitals, etc.

The AROLA and ROYA reports followed. The first day's meeting ended with a dialogue between the priests and their Hierarchy.

The next day, after the Akathist hymn, Deacon Alexander Lazarus from the Cathedral of Saints Constantine and Helen in Chicago gave a presentation on the theme: ***"The Triad of God's Love through Word and Music: St. Romanus the Melodist, St. Andrew of Crete, and Macarius the Hieromonk."*** The two presentations reflected the commemorative themes proposed by the Romanian Patriarchate for the year 2023. This was followed by a report on religious education. Father Florin Craioveanu from St. John the Theologian Greek Church in Webster, Texas, presented a paper on the ***Stewardship Program: principles and implementation.***

The meeting ended with the viewing of a

video documentary on the painting of the National Cathedral: **Daniel Codrescu - time and effort, the mosaic art.** Then, the election of the deanery consistory, and the choice of the date and place of the next assembly: Ss Constantine and Helen Cathedral of Chicago, September 26-27, 2025.

The priests and delegates returned to their parishes on the me day to be with their faithful the following day for the Holy and Divine Liturgy. His Eminence Metropolitan Nicolae stayed to be with the faithful of the parish of the Holy Protection of the Mother of God on the next day, Sunday.

In the evening, at sunset, His Eminence the Metropolitan, together with Father Iulian Anitei, served Vespers. At the end of the evening service, Metropolitan Nicolae offered a profitable word to the faithful present. His Eminence spoke about the Saints that the Orthodox Church celebrated on Sunday, September 24: St. Silouan the Athonite, St. Juvenaly of Alaska, and St. Peter the Aleut.

Saint Silouan is an example of an ascetic who received from God the gift of humility and foresight. Although he had not had advanced academic training, yet by the grace of God he was wise, spiritually guiding many pilgrims who crossed his threshold and sought his word. The other two Holy Martyrs, the first a Russian descendant and the other an Alaskan native, gave their lives for the Orthodox faith. Through their sacrifice, they became the first martyrs in North America.

On the following day, His Eminence celebrated the Holy and Divine Liturgy, together with Father Iulian Anitei and Father John Catau from St. Simeon Parish in Detroit.

In his teaching address, His Eminence spoke about the meaning of the Gospel reading which presented the episode of the miraculous catch of fish: *The Savior Christ*

preached to the people from Simon's boat, to be heard by the people, but also to prepare the Apostles to become fishers of men. The Apostle Peter, although a skilled fisherman who had toiled all night without catching anything, listening to the words of the Savior, cast his net again. To his amazement, the net was full of plenty of fish, so many that he needed help from the other fishermen to prevent his net from breaking. Faith and humility made Peter, like the other fishermen called, leave everything behind and follow the Savior Christ. The boat from which the Savior spoke represents the synagogue and the fishermen the Jewish priests. The night work represents the work of the Old Testament. No work was complete until the coming of the Savior Christ. Christ, the Risen One, the Light of the world, has changed everything. The fishnet represents the Gospel. In the depths of the water, the Word of the Gospel grips not only the Jews but all those around them. Thus, the boat is no longer the synagogue but the Church. The fishermen become Disciples and Apostles; the deep signifies the earth with its multitudes of people conquered by the power of the Incarnate Word.

From this Gospel reading, we learn that nothing is impossible if we have faith, humility, and zeal. Faith without humility turns into fanaticism. Humility without zeal becomes mere passivity, and zeal without humility leads to pride. Salvation is obtained by cultivating and living these three virtues: Faith in God the Father, Humility of God the Son, and the Zeal of God the Holy Spirit. Today's Gospel calls us and teaches us to cultivate the mystery of these three virtues.

After the service, the ladies of Holy Protection offered an agape meal for all those who attended.

2023 ROYA Congress

by CARMEN OGNEAN

When the rusty fall brings us closer to the sky ... This was the feeling after the three days spent with the young people at ROYA (Romanian Orthodox Youth of the Americas).

Between October 6 and 9, the young ROYA met near the monastery the *Elevation of the Holy Cross and St. Efreem the New* in Mono, Ontario, Canada, at the Coptic Church Center for the Annual Congress of the organization.

More than sixty young people from United States and Canada enjoyed the presence and learning words of exceptional speakers who either *in person* or virtually have given many tips, words full of wisdom and moments full of inner peace. To all these jewels of the soul were added the beauty of the places, unmatched colors of the Canadian fall and the peace of a beautiful place.

Glad to have their hierarchs, Metropolitan Nicolae and Bishop Ioan Casian, the young Orthodox of North America they had present

Fr. Petru Neaga who spiritually coordinates the organization as well as Fr. Maxym Lysack with the conference entitled **How to Maintain The Orthodox Faith in Today's Secular World**. Virtually, Bishop Siluan of Hungary on the topic **The Growth of Man in Years and in Faith** as well as the archdeacon Adrian Sorin Mihalache on the topic **Two People Ascended to Pray**. Archdeacon Mihalache was the guest of St. Nicholas and St. Elijah's Parish in Port Kells, Surrey B.C., Canada.

The young people had the opportunity to meet Mrs. Oana Raluca Gherghe - Consul General and Mr. Florentin Titov Gherghe - Consul from the Consulate of Romania in Toronto.

In all three days the youth, the smiles and the joy of being together were overwhelming. The young people on the ROYA Board - Claudiu Dima, Diana Vancea, Valentin Cioană and Spiridon Amohnoaie - made beautiful presentations of the activities carried out in both the United

States and Canada by the young people in the organization.

Group discussions related to future as well as concern for the future of the organization have caused time to fly, friends to renew and the days to be spent together with spiritual fruits. This year from the desire to bring them close and to make known the importance of the mission of the Orthodox young people in America, those who are about to join the organization were invited. It was a bridge between generations because those who will become part of the organization in the years that come to know the importance and role of ROYA and to be able to successfully take over the role.

On Sunday, October 8, the hierarchical Divine Liturgy was officiated by Metropolitan Nicolae and Bishop Ioan Casian, with Fr. Viorel Țencaliuc - dean, Fr. Petru Neaga, Hieromonk Polycarp Athenagoras the hegumen of the Mono Monastery.

In the sermon addressed to young people Metropolitan Nicolae said: *"Christ showed us a path. We enter the door of the Church at Baptism, become Christians, and advance to the altar to share into the Body and Blood of the Savior to have sins forgiven and forever life. So, we are not looking for eternity theoretically. Eternity is offered here through the word of the Gospel, by meeting with Christ, through the Church and especially by taking part in Body and Blood of Christ we already taste eternity.*

You have to leave the Church after the Divine Liturgy with the understanding and living that you carry Christ into the world, that you carry eternity to the world. We offer Christ to people by our word, by our behavior, by the boldness of confessing that we are Christians.

Through your confession, you young people, you have the power to change your colleagues next to you, you can bring a wandering to Christ. You can confess the

faith to change those around you."

The young people were pleased to be together in prayer and communion around Christ, guided by Fr. Polycarp, the hegumen of the monastery, who at his turn was a ROYA member, and then to see the works from the monastic settlement, the pavilion (summer altar) and find out about the construction plans for this corner of Romania on the land of Canada. All these are designed and raised for those who want to seek Christ. They will be able to find here a space of peace, spiritual comfort, soul rest so necessary for the contemporary man.

Because in the weekend that ended Canada celebrates Thanksgiving Day, Sunday was dedicated to friendship - Friendsgiving. With much imagination the young ones transformed the fruits of the earth - apples and pumpkins - into decorations for the mass of friendship from which, the turkey, the symbol of this holiday in North America, was not missing.

At this moment, Metropolitan Nicolae have congratulated the young organizers, offered diplomas and gifts and urged the participants to continue the beautiful work of confession between the young people in their parishes but also between friends.

His Grace Ioan Casian, the Romanian Orthodox Bishop of Canada, thanked the Metropolitan for his care and visit and congratulated the ROYA Board for the efforts to organize this event.

In a weekend dedicated to the thanks for the fruits of the earth, we also thank St. Ekaterina, the guardian ROYA, for an event from which we hope that the young people will enrich their souls.

Beauty and youth in Orthodoxy!

The Unperishable Joy of Romanian Ministry in Latin America

by FR. DANIEL ADRIAN ENE

With great joy we inform you that the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas now has three new **Missions (churches) on South American soil**. As a result of the sustained and constant efforts of the Romanian Orthodox faithful and other nationalities, of Fr. Daniel Ene Eparchial Secretary, who has made numerous pastoral visits to Latin America, and the memoranda supported by the parishioners of the newly established Missions, His Eminence Nicolae, Archbishop of the Romanian Orthodox Archdiocese of the United States of America and Metropolitan of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas, during the

meetings of the Eparchial Council of July 27th 2023 and August 3rd 2023, granted the Archpastoral Blessing for the establishment of the new Missions in **Colombia, Ecuador and Mexico**.

With the help of the Savior Jesus Christ who left His Apostles and His descendant bishops and priests the mission of teaching all nations, the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas, which until recently had only two parishes in South America, namely in Caracas, Venezuela and in Buenos Aires, Argentina, will have three newly established Missions where the faithful, guided by the hierarch and their

priests, will walk together on the path of salvation. By participating in the Divine Liturgy in order to share the joy of Christ's presence in their midst, the love of God the Father and the communion of the Holy Spirit working in the Church through the Holy Mysteries, Orthodox Christians will have places of prayer and will be able to say the prayer of the sanctification of the temple as King Solomon did: "Hear the prayer of Your servant and of Your people Israel when they pray in this place; hear from Your heavenly dwelling place, hear and have mercy" (III Kings 8:30).

BARÂRANQUILLA, COLOMBIA

Church / Romanian Orthodox Mission "St. John the Wallachian" (12 May)

Address: Carrera 42H, Nro.84B -74, Barrio Los Alpes, Barranquilla, Dpto. del Atlantico

Contacts:

- Spanish - Padre Esteban Diaz +57-310-2087384 dinigial@gmail.com

-Romanian - Virgil Faur
virgiliuempf@yahoo.com

Holy Services begin every Sunday and feast days at 10AM.

QUITO, ECUADOR

Church/Romanian Orthodox Mission "St. Hierarch Joseph the New of Partos" (15 September).

Address: Capilla Católica de la Resurrección, located at Av. Francisco de Orellana and Juan León Mera corner, Juan León Mera building, ground floor, in front of the JW Marriott Hotel

Contacts:

- Romanian and Spanish - Padre Daniel Ene +1-585-705-9288
frdanielene@gmail.com

- Mădălina Chirilă
madalina_chirila@yahoo.com

Holy Services will take place on Sundays starting at 10AM; for the exact schedule of these services please contact the above persons.

**CANCUN / PLAYA DEL CARMEN,
QUINTANA ROO, MEXICO**

Church/Romanian Orthodox Mission "Sf. Ier. Joseph the Confessor of Maramures" (24 April).

Address: Santuario Maria Desatadora de Nudos, Av.145 S/N M1- LOTE 01-05, SM 320 Poligono Sur CP 77.536, Benito Juarez (Cancun), Quintana Roo, Mexico.

Contact the following people for more information:

- Romanian and Spanish - Padre Daniel Ene +1-585-705-9288
frdanielene@gmail.com
- Father Iulian Anitei +1-830-743-2693
fr_iulian@yahoo.com
- Eugen Degeratu
Gen_dumitru@hotmail.com

Holy Services are held monthly on Saturdays beginning at 10AM. For the exact schedule of these services please contact the above-mentioned persons.

An unprecedented pastoral-missionary work is thus initiated, which will re-launch the spiritual life of Orthodox Christians who

want to draw closer to the Good God through the Eucharist, the Gospel and mission. The salvation of souls is the main goal of the mission, but we will not err to forget that through the Orthodox Church, the Romanians of these areas so far from their native lands will preserve their culture, traditions, and ancestral language.

On this occasion, we bring thoughts of gratitude and appreciation to all those involved in these efforts over the past few years, stressing the fact that although many laymen and clergy have struggled to reach this stage, nothing can be achieved without the Good God: He who "is everywhere and fills all things!" We ask our Savior Jesus Christ to bless with grace and fulfill the prayers of those who have supported and will continue to support and help these Missions, giving each one, according to His wise ordinance, all that is useful for a fruitful spiritual life.

Pe urmele Sf. Teodora de la Sihla, bucuria educației într-o lumină

de CARMEN OGNEAN

Episcopia Ortodoxă Română a Canadei a organizat, în zilele de 29 iulie – 5 august 2023, la Mono, Ontario, cea de-a 7-a ediție a taberei de vară ce o are ca ocrotitoare pe Sf. Teodora de la Sihla. Copii și tinerii din eparhia Canadei s-au bucurat de prezența, rugăciunea și grija ocrotitoare a Preasfințitului Părinte Ioan Casian, Episcopul Ortodox Român al Canadei, a Pr. Protopop Viorel Țencaliuc, a Protosinghelilor Maxim Morariu și Corneliu Andrașco, a ierom. Policarp Athenagoras și Pr. Ionuț Tencaliuc.

Tabăra a fost găzduită de Centrul *The Valley of The Mother of God* al Bisericii Copte de la Mono, Ontario, și a avut anul acesta 55 de participanți, elevi și tineri din parohiile Eparhiei, îndrumați fiind de preoți și monitori voluntari.

Tinerii s-au bucurat de zilele cu soare, de sporturile și excursiile în pădure, precum și de numeroasele proiecte adresate diferitelor grupe de vârstă și cel mai mult de timpul petrecut împreună și momentele în care au putut depăna povești. A fost o săptămână de frumos, tinerețe și nesfârșite zâmbete.

Urmând modelul anilor precedenți, participanții au fost împărțiți pe grupe de vârste. Fiecărei zile i-a fost dedicată o temă. A fost *Ziua muzicii și a cântărilor bisericești*, *Ziua prieteniei*, *Ziua bunicilor*, *Ziua artei și tradițiilor*, *Ziua bucuriilor și a glumelor*. Temele alese de organizatori au fost în legătură cu cele ale anului omagial 2023 în cadrul Patriarhiei Române, dedicate *muzicii psaltice și cântăreților bisericești*, precum și *pastorației persoanelor în vârstă*.

În fiecare zi, tinerii și copiii participanți s-au întrecut pe terenurile de sport în cadrul campionatelor de basketball sau football și volley. Ei au descoperit culoarea, desenul și relația cu sfântul pe care-l pictau în cadrul

atelierelor de pictură a icoanelor pe sticlă.

Au învățat tehnica străveche și autentică a încondeierii ouălor cu ceară, au descoperit rețetele culinare ale bunicilor, țesut și cusut și au descoperit și bucuria poveștilor. Și chiar mai mult, au fost copii luminoși și buni, bucurându-se de copilărie și tinerețe, ascultând sfatul preoților la cateheze. S-au spovedit și împărtășit la Sfintele Liturghii, au descoperit că sfinții sunt prietenii noștri și au învățat despre ocrotitoarea taberei noastre, Sf. Teodora de la Sihla.

Munca pentru formarea unor suflete, a unui creștin autentic, capabil să înțeleagă dinamica semenilor lui, născuți și trăind în afara României, munca de educație presupune efort susținut, adâncă investiție în om, capitalul de preț care dacă nu dospește mâine pentru comunitățile departe de Acasă, nu mai este. Proiectele de tabere desfășurate în toate Protopopiatele din Episcopia Canadei au crescut în ultimii ani ca număr de evenimente și participanți.

Prin proiectele ce le inițiem la nivel de eparhie, investim timp, efort și dragoste pentru formarea unor generații care, nădăjduim, va rodi creștini și preoți capabili și perseverenți, înzestrați cu cunoștințe și cu har să ducă ortodoxia românească mai departe aici în diaspora.

Educația înseamnă lumină. Lumina lui Hristos dăruieți-o tuturor!

Și pentru că unul dintre elementele purtătoare de ritm, protagonist zilnic și simbol al taberei a fost fluierul, la momentul final a fost dăruit unui tânăr participant dornic să-l ascundă până la următoarea tabără.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru toate!

THE FAITH magazine

Romanian Orthodoxy in America

- ☐ YES! I want to subscribe to Credința / The Faith Magazine. One year subscription (4 issues) — \$ 10 USD / 15 CAD
- ☐ YES! Please send me the 2023 The Faith Almanac (Almanahul Credința) — \$ 10 USD / 12 CAD

Make checks payable and mail to:

Vă rugăm să trimiteți comanda pe numele și adresa Arhiepiscopiei:

Romanian Orthodox Metropolia of the Americas
5410 North Newland Avenue • Chicago IL 60656-2026 • USA

Name:

Address:

City:

State:

Zip:

Country:

Phone: